ΕΤΟΣ Α'. ΑΘΗΝΑΙ ΚΥΡΙΑΚΗ 19 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1921 ΑΡΙΘ. ΦΥΛΛΟΥ 36

ΕΙΣ ΜΝΗΜΗΝ ΤΩΝ ΗΡΩΩΝ ΜΑΣ

ΜΝΗΜΟΣΥΝΟΝ ΥΠΕΡ ΤΩΝ ΠΕΣΟΝΤΩΝ ΕΝ ΣΜΥΡΝΗ.— Ἄφιξις τῆς Α. Ε. τοῦ Ὑπάτου Ἁρμοστοῦ μετὰ τοῦ Ἀρχιστρατήγου κ. Παπούλα ἀκολουθουμένων ὑπὸ τῶν λοιπῶν ἐπισήμων.

ΤΥΠΟΙΣ: Α. ΔΕΝΑΞΑ & ΣΙΑΣ

ΜΙΑ ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ "ΤΑ'Ι'ΜΣ,, ΤΟΥ ΛΟΝΔΙΝΟΥ

ΟΙ ΣΥΜΜΑΧΟΙ, Η ΕΛΛΑΣ ΚΑΙ Η ΕΝ ΑΝΑΤΟΛΗ ΚΡΙΣΙΣ

ΑΝΟΙΚΤΗ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΤΟΥ κ. ΓΡΗΓ. ΕΥΣΤΡΑΤΙΑΔΟΥ

Ἀξιότιμε κ. Διευθυντὰ καὶ Συνάδελφε,

Ἐπιτρέψατέ μοι νὰ ἐκθέσω μερικὰς σκέψεις μου ἐπὶ τῆς θέσεως τῆς ὑμετέρας ἀρθρογραφίας ἐν σχέσει πρὸς τὸ ζήτημα τῆς Μικρᾶς Ἀσίας καὶ τὸν πόλεμον μεταξὺ Ἑλλήνων καὶ Τούρκων.

Ἐμπνέεσθε ὑπὸ τοῦ γενικοῦ πόθου τῆς εἰρηνεύσεως τῆς Ἀνατολῆς. Καὶ οὐδεὶς δύναται νὰ μὴ εἶνε σύμφωνος μαζῆ σας, ὅτι «ἡ παροῦσα κατάστασις ἐν Ἀνατολῇ εἶνε ἀφόρητος» καὶ ὅτι ἑπομένως «ἐπιβάλλεται ἡ εἰρήνη». Ἔχετε ὅμως τὴν ἀντίληψιν «ὅτι ἡ εἰρήνη στερεὰ δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ ἐξασφαλισθῇ ἐφ' ὅσον οἱ Ἕλληνες δὲν ἐκκενώνουν τὴν Μικρὰν Ἀσίαν».

Εἰς τὸ ριζικὸν αὐτὸ συμπέρασμα ἄγεσθε ὑπὸ τοῦ ἐνδιαφέροντος τὸ ὁποῖον ἔχετε ὑπὲρ τῆς εἰρήνης τῆς Ἀνατολῆς ἀφ' ἑνὸς καὶ τῆς ἡσυχίας τῶν δεινοπαθούντων Χριστιανικῶν πληθυσμῶν ἀφ' ἑτέρου.

Ἐν τούτοις ἐπιτρέψατέ μοι νὰ σᾶς εἴπω ὅτι ἀναχωρεῖτε ἐξ ἐσφαλμένης ἀρχῆς προκειμένου περὶ ἀμφοτέρων. Ὅσον ἀφορᾷ τὸ πρῶτον πιστεύετε ὅτι τὸ Κεμαλικὸν κίνημα προῆλθεν ἐκ τῆς ἀποβάσεως τῶν Ἑλλήνων εἰς τὴν Σμύρνην καὶ ὅτι στρέφεται ἀποκλειστικῶς κατὰ τῆς Ἑλλάδος. Ἑπομένως θυσιάζοντες αὐτὴν εἰς τὴν Ἄγκυραν σώζετε τὴν εἰρήνην τῆς Ἀνατολῆς. Ἀλλά, γνωρίζετε βεβαίως, ὅτι τὸ Κεμαλικὸν κίνημα δὲν στρέφεται μόνον κατὰ τῆς Ἑλλάδος ἀλλὰ καὶ κατὰ πάσης ξενικῆς ἐπιρροῆς. Εἶνε δηλαδὴ καθαρῶς ξενόφοβον. Ἡ κυριωτέρα αὐτοῦ προσπάθεια συγκεντροῦται κατὰ τῆς Ἑλλάδος διὰ τὸν λόγον ὅτι αὐτὴ ἀποτελεῖ τὸν ἰσχυρότερον στρατιωτικὸν παράγοντα ἐν τῇ Ἀνατολῇ. Ἡ Ἑλλὰς ὅμως εἶνε εἷς σταθμὸς μόνον εἰς τὴν πραγματοποίησιν τοῦ Ἐθνικιστικοῦ προγράμματος, ἤτοι «τὴν χειραφέτησιν τῆς Τουρκίας ἀπὸ πάσης ξενικῆς πολιτικῆς καὶ οἰκονομικῆς ἐπιρροῆς ἐντὸς τῶν ἐθνικῶν αὐτῆς συνόρων». Μετ' αὐτὴν ἔρχεται ἡ σειρὰ τῆς Συρίας, Μεσοποταμίας καὶ τῆς Κων)πόλεως καὶ ἡ μεταφορὰ τοῦ ἀντευρωπαϊκοῦ πολέμου ὑπὸ τὴν σημαίαν τοῦ Ἰσλὰμ εἰς τὰς Μουσουλμανικὰς ἀποικίας τῶν Εὐρωπαϊκῶν Δυνάμεων.

Ὅσον ἀφορᾷ τὸ δεύτερον σημεῖον, πιστεύετε ὅτι «ἐφ' ὅσον ἐξακολουθεῖ μία κατάστασις πολέμου οἱ Χριστιανικοὶ πληθυσμοὶ τῆς Μικρᾶς Ἀσίας θὰ εἶνε ἐκτεθειμένοι εἰς κινδύνους». Δὲν ὑπάρχει, λέγετε, ἀμφιβολία, ὅτι ἡ ἐξακολούθησις τοῦ πολέμου ἐν Μικρᾷ Ἀσίᾳ συνεπάγεται μεγαλειτέρους κινδύνους διὰ τοὺς Χριστιανικοὺς πληθυσμοὺς παρὰ ἡ ἀποκατάστασις μιᾶς εἰρήνης».

Ἐν τούτοις ἐπιτρέψατέ μοι νὰ σᾶς εἴπω ὅτι τὰ μέσα τὰ ὁποῖα προτείνετε πρὸς ἐπίτευξιν τοῦ ὡραίου σκοποῦ τῆς εἰρηνεύσεως τῆς Ἀνατολῆς δὲν εἶνε τὰ πρέποντα. Δὲν εἶνε, ὅπως λέγετε, ὁ πόλεμος «μεταξὺ τῶν Ἑλλήνων καὶ τῶν Κεμαλικῶν» ὅστις ὑπῆρξεν ἀφορμὴ τοῦ θανάτου πλείστων Ἑλλήνων καὶ Ἀρμενίων κατοίκων τῆς Μικρᾶς Ἀσίας! Ὁ πόλεμος αὐτὸς ὅσον ἀφορᾷ τοὺς Ἕλληνας καὶ τοὺς Ἀρμενίους προέκυψεν ἀκριβῶς διότι, καὶ ἄνευ αὐτοῦ καὶ πολὺ πρὸ αὐτοῦ ὑπῆρξαν ἄπειροι «ἀφορμαὶ θανάτου πλείστων Ἑλλήνων καὶ Ἀρμενίων κατοίκων» ὄχι μόνον τῆς Μικρᾶς Ἀσίας ἀλλὰ καὶ ὁλοκλήρου τῆς μεγάλης ἄλλοτε Ὀθωμανικῆς Αὐτοκρατορίας. Γνωρίζετε ὅτι ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τῆς ἐμφανίσεως τοῦ Τούρκου κατακτητοῦ εἰς τὴν Μικρασίαν καὶ ἔπειτα εἰς τὴν Βαλκανικὴν ἡ ἱστορία τῶν δύο αὐτῶν λαῶν, ὡς καὶ παντὸς μὴ Τουρκικοῦ λαοῦ, ὑπῆρξεν ἕνα συνεχὲς μαρτύριον διωγμῶν, σφαγῶν καὶ ἐξοντώσεων. Ὅταν οἱ Τοῦρκοι κατέλυσαν τὴν Βυζαντινὴν Ἑλληνικὴν Αὐτοκρατορίαν οἱ Χριστιανικοὶ πληθυσμοὶ τῆς Μικρᾶς Ἀσίας ἔφθαναν τὰ 20,000,000. Εἶνε δὲ γενικῶς παραδεδεγμένον ὅτι ἐὰν «οἱ Χριστιανικοὶ κάτοικοι τῆς Ἀνατολῆς» οἱ ὁποῖοι σὺν ἄλλοις εἶνε καὶ λίαν «γόνιμοι» ἐάν, λέγομεν, «ἔζων ἐν εἰρήνῃ, θὰ ἦσαν πιθανῶς πολυαριθμότεροι τῶν Τούρκων οἱ ὁποῖοι δεικνύουν τάσεις παρακμῆς». («Ἡ Τουρκία ἐν Ἀσίᾳ» ἐγχειρίδιον συνταχθὲν ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ Ἱστορικοῦ τμήματος τοῦ ὑπουργείου τῶν Ἐξωτερικῶν. Λονδῖνον 1920).

Ὁ Μέγας πόλεμος καὶ ὁ ἐξακολουθῶν Τουρκο-Ἑλληνικὸς πόλεμος, ὅστις σημειωτέον δὲν εἶνε παρὰ συνέχεια του, ὑπῆρξαν μόνον εὐκαιρίαι πρὸς συστηματοποίησιν τοῦ ἔργου τῆς ἐξοντώσεως παντὸς μὴ Τουρκικοῦ στοιχείου, ὅπως ἔλεγεν μετὰ πρωτοφανοῦς κυνισμοῦ ὁ τότε Μ. Βεζύρης Ταλαὰτ Πασσᾶς εἰς τοὺς Γερμανοὺς συνεργάτας του. (Δόκτωρος Ἰωάννου Λέψιου: «Γερμανία καὶ Ἀρμενία»: Πόστδαμ 1919). Καὶ πρὸς πρὸς πραγματοποίησιν τοῦ γνωστοῦ παντουρκικοῦ προγράμματος καταστρωθέντος κατὰ τὸ Κογκρέσσον τοῦ Νεοτουρκικοῦ κόμματος τὸν Ὀκτώβριον τοῦ 1911 ἐν Θεσσαλονίκῃ, δηλαδὴ τὴν ἀνασύνταξιν τοῦ Τουρκικοῦ Κράτους ἐπὶ καθαρῶς Τουρκομουσουλμανικῶν βάσεων διὰ τῆς ριζικῆς ἐκκαθαρίσεως αὐτοῦ ἀπὸ τῶν μὴ Τουρκικῶν στοιχείων, ἥτις θὰ ἐπετυγχάνετο διὰ τῆς συστηματικῆς καὶ ὁλοκληρωτικῆς ἐξοντώσεως αὐτῶν.

Ἑπομένως οἱ χριστιανικοὶ πληθυσμοὶ τῆς Μικρασίας δὲν εἶνε «ἐκτεθειμένοι» εἰς μεγάλους κινδύνους καὶ «ὑποφέρουν ἀπὸ βιαιοπραγίας, ἐφόσον ἐξακολουθεῖ ὁπωσδήποτε πόλεμος μεταξὺ Ἑλλήνων καὶ Τούρκων ἐν Μικρᾷ Ἀσίᾳ», ἀλλὰ καὶ μετὰ τὴν συνομολόγησιν τῆς εἰρήνης, ἥτις θὰ ἐπέλθῃ διὰ τοῦ φαρμάκου, τὸ ὁποῖον προτείνετε, δηλαδὴ τὴν ἐκκένωσιν τῆς Μικρασίας ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων. Ἐφόσον δηλαδὴ θὰ ὑπάρχουν ἐν τῇ ζωῇ. Μόνον ὅταν δὲν θὰ ὑπάρχουν πλέον χριστιανικοὶ πληθυσμοὶ διὰ νὰ σφαγῶσι, θὰ δύναται νὰ εἴπῃ τις: «Τὸ ζήτημα τῶν χριστιανῶν τῆς Τουρκίας δὲν ὑφίσταται πλέον», ὅπως ἔλεγε τὸ 1916 ὁ Ταλαὰτ πασσᾶς προκειμένου περὶ τοῦ Ἀρμενικοῦ ζητήματος κατόπιν τῆς σφαγῆς ἑνὸς περίπου ἑκατομμυρίου Ἀρμενίων.

Δύναται νὰ εἶναί τις βέβαιος ὅτι ἀκριβῶς ἡ ἐκκένωσις τῶν ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων κατεχομένων σήμερον ἐδαφῶν ἐν Μικρασίᾳ θὰ ἔχῃ ὡς ἄμεσον συνέπειαν ὄχι τὴν ἀνακοπήν, ἀλλὰ τὴν γενίκευσιν τῆς σφαγῆς, καὶ τῆς καταστροφῆς καὶ εἰς τὰ μέρη ταῦτα, ὅπου ὑπάρχει σήμερον, κατὰ γενικὴν ὁμολογίαν, ἀσφάλεια ζωῆς καὶ τάξις. Περὶ τούτου φαίνεται νὰ μὴ ἀμφιβάλλετε οὔτε καὶ ὑμεῖς (πρᾶγμα ἄλλως τε ἀδύνατον δεδομένου ὅτι αἱ ἑκατόμβαι τῶν θυμάτων τῆς Τουρκικῆς τυραννίας εἶναι ἀδύνατον νὰ ἐξαλειφθοῦν ἀπὸ τὰς σελίδας τῆς ἱστορίας), διότι τονίζετε ὅτι «οἱ Ἕλληνες δὲν θὰ προέβαινον εἰς τὴν ἐκκένωσιν ἐὰν δὲν ἐλαμβάνοντο μέτρα διὰ τὴν ἀσφάλειαν τῶν χριστιανικῶν πληθυσμῶν τῶν χωρῶν, ἐντὸς τῶν ὁποίων προήλασαν.»

Ἀλλὰ ποῖα εἶνε δυνατὸν νὰ εἶνε τὰ μέσα αὐτά; Πῶς εἶνε δυνατὸν νὰ πεισθοῦν περὶ τῆς ἀσφαλείας των ὅλοι αὐτοὶ οἱ λαοί, οἵτινες δὲν ἐγνώρισαν τὸν κατακτητήν, παρὰ ὡς τὸν σφετεριστὴν τῶν καρπῶν τῆς ἐργασίας των, τὸν σφαγέα τῶν οἰκείων των, τὸν ἐμπρηστὴν τῶν ἑστιῶν των; Ὅλων αὐτῶν τῶν μέτρων καὶ τῶν ἀσφαλειῶν, αἱ ὁποῖαι δὲν εἶνε δυνατὸν παρὰ νὰ εἶνε χάρτιναι, ἔχουν πικροτάτην πεῖραν οἱ δυστυχεῖς μὴ Τουρκικοὶ λαοὶ τῆς Ἀνατολῆς. Διότι εἰς τί τοὺς ὠφέλησαν κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ μαρτυρίου των ἐν τῇ ἱστορίᾳ οἱ περίφημοι νόμοι τῶν Τανζιμὰτ καὶ τὰ διάφορα πομπώδη Χάτι-Χουμαγιοὺν καὶ Χάτι-Σερίφ; Ἑκάστην φορὰν αἱ Μεγάλαι Δυνάμεις ἐξετίμων τὴν «ὑψηλὴν ἀξίαν» τῶν χαρτίνων αὐτῶν ἐγγυήσεων καὶ πάντοτε εὑρίσκοντο εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ τὰς ἀνανεώσουν. Εἰς πᾶσαν συνθήκην μετὰ τῆς Τουρκίας τὰ πτωχὰ δίκαια τῶν χριστιανικῶν ἐθνοτήτων ἐξησφαλίζοντο. Εἰς πᾶσαν ὅμως ἑπομένην συνθήκην ὑπῆρχεν ἀνάγκη νὰ ἐξασφαλισθοῦν ἐκ νέου. Τίποτε ὅμως δὲν ἠμπόδισε νὰ σφαγῶσι 200.000 Ἀρμενίων ἐντὸς 4 ἐτῶν ἀπὸ τοῦ 1894—1898, οὔτε αἱ τέσσαρες Νόται τῶν Μ. Δυνάμεων, αἱ ὁποῖαι ἐπηκολούθουν ἑκάστην σφαγήν, καὶ ὑπετίθετο ὅτι ἔθετον τέρμα εἰς τὸ κακόν.

Ἀλλὰ καὶ τὴν περίφημον Νεοτουρκικὴν ἐπανάστασιν τοῦ 1908, τὴν ὁποίαν οἱ χριστιανικοὶ πληθυσμοὶ καὶ ὁλόκληρος ὁ κόσμος ἐδέχθη, ὡς τὴν αὐγὴν μιᾶς νέας ἐποχῆς, δὲν ἠκολούθησαν αἱ σφαγαὶ τῶν Ἑλλήνων καὶ Ἀρμενίων μεταξὺ τῶν ἐτῶν 1912—1918 καὶ αἱ ὁποῖαι ἐξακολουθοῦν.

Ἐὰν τὰ τραγικὰ μαθήματα τῆς ἱστορίας δὲν ἀρκοῦν ἢ εἶναι πολὺ μακρυνά, ἔχομεν πολὺ πρόσφατα καὶ ἐξ ἴσου τραγικὰ τοιαῦτα, τῶν ὁποίων, δυστυχῶς, τὰ ἔξοδα κατοβάλλουν, ὅπως πάντοτε, τὰ αἰώνια θύματα τῆς Τουρκικῆς ἀνομίας. Ἡ Ἀρμενία εἶνε ἓν τοιοῦτον μάθημα. Γνωρίζετε τὴν τύχην τῆς μαρτυρικῆς αὐτῆς χώρας, ἥτις προσέφερε τὰ περισσότερα καὶ τραγικώτερα θύματα εἰς τὸν κοινὸν ἀγῶνα ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας τῶν λαῶν. Ἡ ἀνεξαρτησία της εἶχεν ἐξασφαλισθῇ διὰ διαφόρων ἐγγυήσεων. Ἰδιαίτερον μάλιστα ἄρθρον τῆς ἀνακωχῆς τοῦ Μούδρου προέβλεπε τὴν κατοχὴν αὐτῆς ὑπὸ διασυμμαχικῶν δυνάμεων ἐν ᾗ περιπτώσει οἱ Τοῦρκοι θὰ ἐδείκνυον κακὰς διαθέσεις ἀπέναντί της. Ἐν τούτοις, χωρὶς νὰ ἔχῃ ἀποβιβασθῇ εἰς τὴν Σμύρνην, καὶ μόνον διότι εὑρίσκετο ἐπὶ τῆς ὁδοῦ τῆς Μόσχας πρὸς τὴν Ἀνατολήν, εὑρέθη εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ ἀμυνθῇ ὑπὲρ τῶν στοιχειωδῶν αὐτῆς δικαιωμάτων ὡς Κράτος ἀνεξάρτητον. Μίαν ἡμέραν τῆς ἐζητήθη ἐλευθερία διὰ τὴν διάβασιν τῶν στρατευμάτων τοῦ Μουσταφᾶ Κεμάλ. Καὶ προτοῦ προφθάσῃ ν' ἀποφασίσῃ, ὁ Κιαζὴμ Καραμπεκὶρ ἐπέπιπτεν ἄνευ κηρύξεως πολέμου ἐπ' αὐτῆς. Καὶ μετὰ πεντηκονθήμερον ἀπηλπισμένον καὶ ἄνισον ἀγῶνα ἡ δυστυχὴς αὐτὴ χώρα ὑπέστη νέας καταστροφάς. Ἔβλεπε καὶ πάλιν τὸν Τοῦρκον πατῶντα τὰ ἐδάφη της καὶ παρίστατο καὶ πάλιν θεατὴς τοῦ ἐξανδραποδισμοῦ καὶ τῆς ἐξολοθρεύσεως τῶν ὑπολειφθέντων ἐκ τῶν προηγουμένων διωγμῶν ἀνδρῶν της, χωρὶς οἱ Σύμμαχοι νὰ εἶνε εἰς θέσιν νὰ κάμουν τὸ ἐλάχιστον ὑπὲρ αὐτῆς.

Ἕτερον, ἔτι πρόσφατον καὶ ἐξ ἴσου τραγικὸν μάθημα εἶνε ἡ Κιλικία. Ἐδῶ ἔχομεν 250,000 χριστιανικῶν καὶ μὴ Τουρκικῶν πληθυσμῶν, διὰ τὴν ἀσφάλειαν τῶν ὁποίων ἡ Γαλλικὴ Κυβέρνησις ἔλαβεν ἐγγυήσεις καὶ τὰ μέτρα της πρὸς ἐφαρμογὴν αὐτῶν. Ἐν τούτοις αἱ ἑκατοντάδες χιλιάδων αὗται τῶν ἀνθρωπίνων ὑπάρξεων, ὅπως καὶ αἱ ὑμέτεραι πληροφορίαι τὸ διαπιστοῦν, δὲν συνεκινήθησαν ἀπὸ τὰς ἐγγυήσεις τὰς ἐμπεριεχομένας ἐν τῇ συμφωνίᾳ. Ἔχουν καταληφθῇ ὑπὸ πανικοῦ καὶ σπεύδουν νὰ μεταναστεύσουν πολυάριθμοι. Διότι ἂν αἱ χάρτιναι ἐγγυήσεις διὰ τὴν ἀσφάλειάν των εἶνε ἀρκεταὶ διὰ νὰ ἱκανοποιήσουν τὴν συνείδησιν τῆς Γαλλικῆς Κυβερνήσεως, ὑποχρεωμένης διὰ διαφόρους λόγους νὰ ἐκκενώσῃ τὴν Κιλικίαν, εἰς αὐτοὺς εἰς τοὺς ὁποίους εἶνε εἰσέτι νωπαὶ αἱ ἀναμνήσεις μιᾶς συμφορᾶς πρωτοφανοῦς ἐν τῇ ἱστορίᾳ, δὲν εἶνε διόλου ἐπαρκεῖς. Γνωρίζουν πολὺ καλὰ ὅτι ἡ ζωή των εὑρίσκεται ἐν κινδύνῳ.

Νομίζω ὅτι αὐτὰ εἶνε τὰ ἀδιαμφισβήτητα γεγονότα περὶ τῶν ὁποίων ὁμιλεῖτε, καὶ αὐτά εἶνε, κατὰ τὴν ἀντίληψίν μου, τὰ μόνα, ἐπὶ τῶν ὁποίων θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ στηριχθῇ μία στερεὰ εἰρήνη ἐν τῇ Ἀνατολῇ.

Ἀκριβῶς αὐτὰ τὰ ἀδιαμφισβήτητα γεγονότα ἐχρησίμευσαν ὡς βάσις διὰ τὴν Συνθήκην τῶν Σεβρῶν. Γνωρίζετε ὅτι ἡ Ἑλλὰς δὲν μετέβη εἰς τὴν Μικρασίαν διὰ νὰ λάβῃ μίαν ἀνταμοιβὴν διὰ τὴν συμμετοχήν της εἰς τὸν μέγαν πόλεμον. Μετέβη ὡς ἐντολοδόχος τῶν Δυνάμεων διὰ νὰ ἐξασφαλίσῃ ἐπὶ ἑνὸς τοὐλάχιστον τμήματος τῆς μαρτυρικῆς ταύτης χώρας, κατοικουμένου ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ὑπὸ ὁμοεθνῶν της, μίαν λύσιν σύμφωνον πρὸς τὰς στοιχειώδεις ἀρχὰς τοῦ ἀνθρωπισμοῦ. Ἂν ἡ συνθήκη αὐτὴ ἀπέστη τὴν τύχην, ἣν ὑπέστη, ἐκ τούτου δὲν πρέπει νὰ ἐξάγεται τὸ συμπέρασμα, ὅτι αἱ ἱστορικαί, πολιτικαὶ ἢ ψυχολογικαὶ αὐτῆς βάσεις εἶνε ἐσφαλμέναι, οὔτε ὅτι πταίει ἡ Ἑλλάς. Ἡ Ἑλλάς, πιστὴ εἰς τὴν ἐντολήν, τὴν ὁποίαν ἔλαβε παρὰ τῶν Συμμάχων της, ἐφάνη ἀμέσως πρόθυμος νὰ ὑποστῇ ὅλα τὰ βάρη καὶ ὅλας τὰς θυσίας ὅπως καταστήσῃ σεβαστὰς εἰς τὸν ἡττημένον τὰς ἀποφάσεις των, τῶν ὁποίων ἡ πραγματοποίησις ἀφεώρα ἀμέσως τὴν ἐλευθερίαν καὶ σωτηρίαν ἑκατοντάδων χιλιάδων τέκνων της. Ἐν τούτοις αἱ Μεγάλαι Δυνάμεις διὰ λόγους καὶ προφάσεις ἀρκετὰ γνωστάς, ἔκριναν καλὸν νὰ ἐγκαταλείψουν τὴν Ἑλλάδα εἰς τὰς ἰδίας αὐτῆς δυνάμεις ὑπὸ τὸ πρόσχημα τῆς οὐδετερότητος.

Ἡ στάσις αὕτη τῶν Δυνάμεων θὰ ἦτο δικαιολογημένη ἐὰν εἰς τὸν Ἑλληνοτουρκικὸν πόλεμον εἶχε δώσῃ ἀφορμὴν ἡ Ἑλλάς, ἀναλαμβάνουσα ἐξ ἰδίας πρωτοβουλίας τὴν Μικρασιατικὴν ἐκστρατείαν ἢ προβάλλουσα ἀπαιτήσεις ἐξερχομένας τῶν ὁρίων τῆς Συνθήκης τῶν Σεβρῶν. Ἀλλ' οὔτε τὸ ἓν συμβαίνει οὔτε τὸ ἄλλο. Ὁ πόλεμος ἐξακολουθεῖ, διότι οἱ Τοῦρκοι ἐπέμενον εἰς τὴν μὴ ἀναγνώρισιν τοῦ Καθεστῶτος, τὸ ὁποῖον ἐδημιούργει ἡ Συνθήκη τῶν Σεβρῶν, δηλαδὴ ἡ συμμαχικὴ νίκη, ὄχι μόνον ἀναφορικῶς πρὸς τὴν Σμύρνην, ἀλλὰ καὶ πρὸς ὁλόκληρον τὴν Ἀνατολήν, καὶ πρὸς τὴν Θράκην καὶ τὴν Κωνσταντινούπολιν. Ἀπόδειξις ὅτι μέχρις ἐσχάτων εἶχαν τρία πολεμικὰ μέτωπα ἐναντίον τῶν Ἑλλήνων, ἐναντίον τῶν Ἄγγλων καὶ ἐναντίον τῶν Γάλλων, τὰ ὁποῖα κατόπιν τῆς Γαλλικῆς συνθηκολογήσεως ἔγιναν δύο.

Ὁ πόλεμος λοιπὸν εἰς τὴν Μικρὰν Ἀσίαν ἐξακολουθεῖ ὄχι διότι ἀπεβιβάσθησαν εἰς αὐτὴν οἱ Ἕλληνες ἢ διότι ζητοῦν τὰ ἀδύνατα, ἀλλὰ μόνον καὶ μόνον διότι οἱ Τοῦρκοι ἀρνοῦνται νὰ παραδεχθοῦν μίαν λύσιν κριθεῖσαν παρὰ τῶν νικητῶν συμμάχων ὡς τὴν μόνην ἐξασφαλίζουσαν τὴν τύχην ἑνὸς τοὐλάχιστον συμπαγοῦς τμήματος τῶν μὴ τουρκικῶν πληθυσμῶν τῆς χώρας ταύτης ἀπὸ βεβαίας καὶ ἀναποφεύκτου ἐξολοθρεύσεως.

Ἐὰν δύνανται νὰ ἐπιρριφθοῦν μομφαὶ ἐπὶ τῆς Ἑλλάδος καὶ ἑπομένως νὰ ὑπάρχῃ ἓν ζήτημα, τοῦτο εἶναι:

α΄) Ἂν ἡ Ἑλλὰς εἶναι εἰς θέσιν νὰ ἐκτελέσῃ τὴν ἐντολὴν ἥτις τῇ ἀνετέθη ἢ ὄχι, καὶ

β΄) Ἂν εἶναι καλὸς ἢ κακὸς ἐντολοδόχος.

Ποτὲ ὅμως ἂν πρέπει νὰ φύγῃ ἀπὸ τὴν Μικρασίαν.

Τὸ πρῶτον θὰ ἠδύνατο νὰ τὸ διαμφισβητήσῃ τις, ὅπως τὸ διαμφισβητεῖτε π. μ. ὑμεῖς καταλήγοντες καὶ διὰ τὸν λόγον αὐτὸν εἰς τὰς γνωστὰς ἀντιλήψεις σας. Ἐν τούτοις, καὶ ἂν ἀκόμη ὑποτεθῇ ὅτι οὕτως ἔχουν τὰ πράγματα καὶ εὑρίσκεσθε ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου ἐν τῷ δικαίῳ, νομίζω ὅτι τὸ κακὸν δὲν εἶναι τόσον μέγα, οὔτε θὰ ἔπρεπε νὰ τεθῇ ὡς ἐκ τούτου ζήτημα ἐκκενώσεως τῆς Μικρασίας μὲ τὴν προϋπόθεσιν, ἐννοεῖται ὅτι οἱ Σύμμαχοι θὰ εἶχον μείνει πιστοὶ εἰς τὸ πνεῦμα τῶν Συνθηκῶν αἵτινες φέρουν τὰς ὑπογραφάς των καὶ τὰς ὑποχρεώσεις τὰς ὁποίας ἀνέλαβον ἀπέναντι τῶν Χριστιανικῶν πληθυσμῶν τῆς χώρας ταύτης, τοὺς ὁποίους ἐξέθεσαν εἰς τὴν ὀργὴν τῶν Τούρκων. Ἐὰν οἱ Ἕλληνες δὲν εἶνε εἰς θέσιν νὰ ἐκτελέσουν τὴν ἐντολὴν ἥτις τοὺς ἀνετέθη, οἱ Σύμμαχοι δὲν θὰ εἶχον παρὰ νὰ ἐνισχύσουν τὴν προσπάθειάν των. Ἡ Ἑλλὰς ἄλλως τε δὲν ζητεῖ στρατοὺς ἀπὸ τοὺς Συμμάχους. Ζητεῖ τὴν ἠθικὴν μόνον συνδρομήν των. Ζητεῖ νὰ ἀρθῇ ὁ διπλωματικὸς καὶ οἰκονομικὸς ἀποκλεισμὸς εἰς τὸν ὁποῖον τὴν κατεδίκασαν διὰ λόγους ἐντελῶς παιδαριώδεις καὶ νὰ τῆς ἀφεθῇ ἐλευθερία κινήσεως εἰς τὰς κατὰ τοῦ κοινοῦ ἐχθροῦ ἐνεργείας της, νὰ τῆς ἀναγνωρισθοῦν δηλαδὴ τὰ πλέον στοιχειώδη δικαιώματα παντὸς ἐμπολέμου.

Οἱ Σύμμαχοι ὅμως διὰ τὸν λόγον ὅτι εἶναι διῃρημένοι μεταξύ των καὶ διότι ἕκαστος ἀκολουθεῖ ἰδίαν ὁδὸν ἐν τῇ Ἀνατολῇ, ὄχι μόνον τὴν ἐνίσχυσιν αὐτὴν δὲν παρέσχον εἰς τὴν Ἑλλάδα, ἀλλὰ ἐπὶ πλέον δεσμεύουν τὰς κινήσεις της μὴ ἀναγνωρίζοντες π. χ. εἰς αὐτὴν τὸ δικαίωμα τῶν νηοψιῶν ὑπὸ τὸ πρόσχημα τῆς οὐδετερότητος καὶ συμβάλλουν οὕτω παντοιοτρόπως εἰς τὴν ἐνίσχυσιν τοῦ Κεμάλ.

Ἂν θὰ εἶχε νὰ ζητήσῃ τις εὐθύνας παρά τινος, διὰ τὴν μὴ ἔγκαιρον κατάπαυσιν τοῦ πολέμου ἐν τῇ Ἀνατολῇ καὶ τὴν ἐξακολούθησίν του, οὗτος δὲν εἶναι ἡ Ἑλλάς. Αὐτὴ ἔκαμεν ὅ,τι ἠδύνατο καὶ προσέφερεν μεγίστας θυσίας εἰς τὸν ἀγῶνα τὸν ὁποῖον διεξήγαγε, διὰ τὸ ἴδιον βεβαίως συμφέρον συγχρόνως ὅμως καὶ διὰ τὸ συμφέρον τῶν Συμμάχων. Οὗτοι θὰ ἦσαν οἱ Σύμμαχοι, οἵτινες χάρις εἰς τὰς μεταξύ των διενέξεις καὶ τὰ συγκρουόμενα συμφέροντά των ἔδωκαν θάρρος εἰς τοὺς ἐπαναστάτας τῆς Ἀγκύρας, τοὺς παρέσχον δὲ τὴν εὐκαιρίαν— καὶ δυστυχῶς καὶ τὰ μέσα— νὰ γίνουν μία Δύναμις ἐνῷ δὲν ἦσαν καὶ ἦτο εὔκολον νὰ μὴ γίνουν ποτέ. Οἱ Σύμμαχοι διὰ τοὺς γνωστοὺς λόγους καὶ διὰ νὰ μὴ δυσαρεστήσουν τὸ — ἀμφίβολον ἄλλως τε — πανισλαμικὸν αἴσθημα, τὸ ὁποῖον, σημειωτέον, δὲν ἐφοβήθη διόλου κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ μεγάλου πολέμου τοὺς Γερμανοὺς εἰς τὴν πραγματοποίησιν τοῦ περιφήμου ἱεροῦ πολέμου τοῦ Ἰσλάμ, ἀπὸ τὸν ὁποῖον τοσαῦτα ἐπερίμενον, ἐπέτρεψεν εἰς μίαν δρᾶκα ἀρριβιστῶν νὰ καταπατήσῃ συνθήκας φερούσας τὴν ὑπογραφήν των καὶ ν' ἀψηφήσῃ τὰς θελήσεις των καὶ νὰ δημιουργήσῃ μίαν πραγματικὴν ἑστίαν ἀναρχίας ἐν τῇ Ἀνατολῇ, ἐνῷ ἦτο εὐκολώτερον πρᾶγμα νὰ κατασταλῇ τὸ κίνημα αὐτῶν ἀμέσως ἅμα τῇ γεννέσει του.

Διότι δύναται νὰ ὑπάρξῃ ἀμφιβολία ὅτι ἡ Ἑλλάς, ἥτις διὰ μόνων τῶν δυνάμεών της κατέφερεν τοιοῦτον πλῆγμα εἰς τὸ Κεμαλικὸν κράτος, ὅταν ἦτο ἤδη ὠργανωμένον καὶ ἐφωδιασμένον τελείως κατόπιν τριετοῦς περίπου προπαρασκευῆς, δὲν θὰ ἦτο εἰς θέσιν νὰ κάμῃ ἀμέσως σεβαστὰς τὰς ἀποφάσεις τῶν Συμμάχων ἐὰν παρείχοντο εἰς αὐτὴν ἀρχῆθεν ἐλευθερία δράσεως καὶ τὰ κατάλληλα μέτρα;

Ὅπως δήποτε, ἂν δὲν ἐπεκράτησαν τότε ἄλλαι ἀντιλήψεις καὶ ἡ εἰρήνη ἡ ὁποία θὰ ἀντεπεκρίνετο εἰς τὰς θυσίας τὰς ὁποίας ὑπέστησαν οἱ Σύμμαχοι συνεπείᾳ τοῦ Τουρκικοῦ πραξικοπήματος κατὰ τὸ 1914 δὲν ἐγένετο, τοῦτο εἶνε εὔκολον νὰ γίνῃ καὶ σήμερον χωρὶς νὰ ἐκτεθοῦν ἑκατοντάδες χιλιάδων ψυχῶν εἰς ἐπικίνδυνα εἰρηνευτικὰ πειράματα, τῶν ὁποίων ἡ ἀποτυχία εἶνε γνωστὴ ἐκ τῶν προτέρων. Ἀρκεῖ νὰ συμφωνήσουν αἱ Μ. Δυνάμεις μεταξύ των. Τὸ Κεμαλικὸν κίνημα παρὰ τὸν πανισλαμικὸν θρῦλον, ὃν ἔπλεξε περὶ αὐτό, καὶ παρ' ὅλον τὸν σχετικὸν θόρυβον τὸν ὁποῖον κάμνει ἡ προπαγάνδα του μὲ τὴν πρόθεσιν νὰ ἀπειλήσῃ καὶ ἐκβιάσῃ τὰς Συμμαχικὰς Κυβερνήσεις, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον δυστυχῶς ἐπέτυχεν ἐν μέρει, ὑφίσταται μόνον ἐλέῳ τῶν Μεγάλων Δυνάμεων, ἐδημιουργήθη διότι αὗται δὲν ἠθέλησαν νὰ τὸ καταπνίξουν ἀμέσως ἐν τῇ γεννέσει του. Ἐξελίχθη καὶ ἀνεπτύχθη διὰ τὸν ἴδιον λόγον καὶ χάρις εἰς τὴν ὑποστήριξιν, θετικὴν ἢ ἀρνητικήν, ἧς ἔτυχεν ἐκ μέρους αὐτῶν. Ἐξακολουθεῖ δὲ νὰ ὑφίσταται καὶ νὰ τρέφεται πάντοτε ἀπὸ τὰς ἰδίας Συμμαχικὰς πηγάς. Διότι βεβαίως ὁ Κεμαλικὸς στρατός, ὁ μοχλὸς δηλ. τοῦ ὅλου κινήματος, δὲν ὑφίσταται μόνον χάρις εἰς τὴν ἐκ Μόσχας βοήθειαν.

Ἀρκεῖ λοιπὸν αἱ Μ.Δυνάμεις νὰ συμφωνήσουν ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου. Ἀρκεῖ αἱ ἀγοραὶ τῆς Εὐρώπης νὰ κλεισθοῦν εἰς τοὺς προμηθευτὰς τοῦ Κεμαλικοῦ στρατοῦ. Ἀρκεῖ νὰ ἔμμεσος παύσῃ ἡ ἢ ἄμεσος ὑποστήριξις καὶ ἐνθάρρυνσις τῶν ὁποίων τυγχάνει ἡ Ἄγκυρα παρὰ τῆς Εὐρώπης καὶ θὰ ἴδητε τὸ Κεμαλικὸν κίνημα περιοριζόμενον εἰς τὰς πραγματικὰς αὐτοῦ διαστάσεις. Καὶ τότε θὰ εἶνε εὔκολον ἡ θέλησις τῶν νικηφόρων συμμαχικῶν Δυνάμεων νὰ γίνῃ σεβαστὴ εἰς τὴν Ἄγκυραν ἢ τὴν Κων)πολιν, ὅπως ἐγένετο σεβαστὴ καὶ εἰς τὴν Βουδαπέστην.

Ὅσον ἀφορᾷ τὸ δεύτερον ζήτημα, ἂν δηλ. ἡ Ἑλλὰς εἶνε καλὴ ἐντολοδόχος ἢ ὄχι καίτοι τοῦτο θὰ ἠδύνατο νὰ διαμφισβητήσῃ τις, μολονότι ἡ Ἑλληνικὴ Διοίκησις τῶν ἐν Μικρᾷ Ἀσίᾳ κατεχομένων χωρῶν οὐδεμίαν ἔδωκεν ἀφορμὴν μέχρι τοῦδε. Ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν περίπτωσιν αὐτὴν τὸ ζήτημα θὰ ἐτίθετο οὕτω: Ποῖος εἶνε καταλληλότερος διὰ νὰ ἀναλάβῃ τὴν ἐντολὴν τῆς ὁποίας, ὑποτεθείσθω, ἐκρίθη ἀναξία ἡ Ἑλλάς; Αἱ Συμμαχικαὶ π. χ. Δυνάμεις, ἡ Κοινωνία τῶν Ἐθνῶν, ἡ Ἀμερική;

Οὐδέποτε ὅμως καὶ πάλιν, ἂν πρέπῃ νὰ φύγῃ ἡ Ἑλλάς, νὰ ἐγκαταλειφθοῦν δηλαδὴ εἰς τὴν βεβαίαν καταστροφὴν οἱ χριστιανικοὶ καὶ μὴ τουρκικοὶ πληθυσμοὶ τῆς Μικρασίας!

Νομίζω ὅτι ὑπὸ οἱανδήποτε ἄποψιν καὶ ἂν ἐξετάσῃ τις τὴν φλέγουσαν ταύτην ὑπόθεσιν, ὅπου παίζεται ἡ ζωὴ ἑκατοντάδων χιλιάδων ὑπάρξεων, μόνον ζήτημα ἐκκενώσεως Μικρασίας δὲν δύναται νὰ τεθῇ.

Τούτου γενομένου ἅπαξ ἀποδεκτοῦ ὡς θεμελιώδους ἀρχῆς, ἡ ἐξεύρεσις τῶν μέσων πρὸς ἐπίτευξιν τῆς εἰρήνης τῆς Ἀνατολῆς καὶ δυνατὴ εἶναι καὶ εὔκολος· ἀρκεῖ, ἐπαναλαμβάνω οἱ Σύμμαχοι νὰ θέλουν καὶ νὰ μένουν σύμφωνοι μεταξύ των καὶ νὰ μὴ χάνουν ἐκ τῶν ὀφθαλμῶν των τὰ πραγματικὰ αἴτια τῆς ὑφισταμένης κρίσεως ἐν τῇ Ἀνατολῇ καὶ τοὺς πραγματικοὺς ἐνόχους.

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΕΥΣΤΡΑΤΙΑΔΗΣ

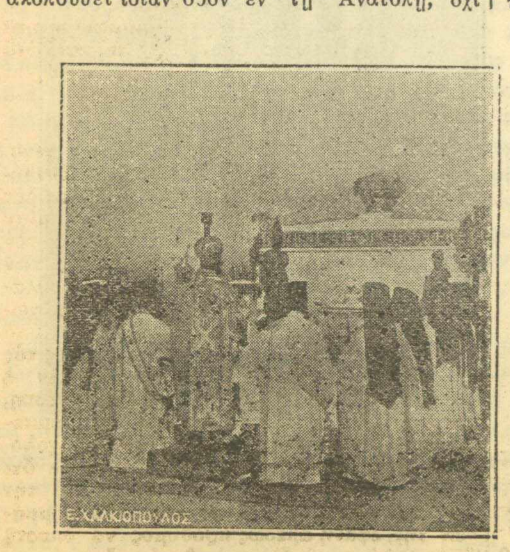

Ὁ Μητροπολίτης... μετὰ τῶν Ἀρχιερέων ψάλλοντες ἐπιμνημόσυνον δέησιν εἰς τὸ κενοτάφιον.

ΣΥΝΑΔΕΛΦΙΚΟΣ ΠΟΝΟΣ

Ἐν Τ.Τ. 905 τῇ 12ῃ Ν)βρίου 1921

Ἄνωθεν τοῦ Μνημείου τοῦ ἐξαδέλφου μας
Ἀνδρέα Ε. Κοκκώνη
Ἐφέδ. ἀνθ)γοῦ 53ου Πεζ. Συν)τος 1ου Λόχου
Πεσόντος γιὰ τὴν πατρίδα.

Ἐπιστρέφων ἀπ' τὰ αἱματοβαμμένα βουνὰ τῆς Σαπάντζας καὶ τοῦ Σαγγαρίου σὲ εὗρον στεφανωμένον ἐπάνω στὴν τραυματιοφόρο κλίνη σου μὲ τὸν τιμημένο στέφανο ποῦ ἡ πατρὶς σὲ στεφάνωσε μέσα στὴν ἱστορικὴ μάχη, γιὰ τὸ ἡρωϊκό σου αἷμα ποῦ ἔχυσες ὁδηγῶν τὰ παλληκάρια σου στὴ Νίκη.

Τῆς μοίρας ἦτο γραφτὸ νὰ ὑποκύψῃς στὰ δύο σου τραύματα καὶ ἐκπνέων ν' ἀφήσῃς τὸ ἡρωϊκό σου σῶμα στὴν αἱματοβαμμένη αὐτὴ γῆ μακρὰν τῆς γεννέτειράς σου.

Ἦτο πεπρωμένον, ἀγαπητέ μου ἐξάδελφε, διὰ τῆς πενθίμου ἐπιστολῆς μου, νὰ γίνω ἐγὼ ἄγγελος σὲ κείνους ποῦ σὲ περίμεναν νὰ σὲ δοῦν ἐπιστρέφοντα νικητήν, στεφανωμένον, μὲ τὸ ἀμάραντο στεφάνι τῆς Νίκης. Ἐπέπρωτο νὰ γίνω ἐγὼ ὁδηγὸς καὶ νὰ ὁδηγήσω καὶ τ' ἄλλα μας ἐξαδέλφια ποῦ ἐπιστρέφοντα ἀπ' τὴν *Ἀλμυρὰν Ἔρημον* ἦλθαν νὰ προσκυνήσουν τὸ τιμημένο σου μνῆμα καὶ νὰ φιλήσουν τὸ μαῦρο χῶμα ποῦ σκεπάζει τὸ λεβέντικό σου κορμί.

Ὡραῖε νεκρέ, κοιμᾶσαι τώρα τὸν αἰώνιον ἥσυχον ὕπνον εἰς τὴν θρυλλικὴν πόλιν τοῦ Ἐσκῆ-Σεχὶρ μαζὶ μὲ τόσους ἄλλους ἥρωας τῆς ἰδιαιτέρας σου Πατρίδος. Αἱ ὑψηλαὶ κορυφαὶ τοῦ ἀγαπητοῦ σου Παρνασσοῦ, θὰ μοιρολογοῦν ἀδιάκοπα κι' αἰώνια τὸν ἡρωϊκόν σου θάνατον.

Κοιμοῦ ἐν εἰρήνῃ ἥρωα, τὰ δάκρυα ὀλίγων μόνον συγγενῶν σου εὑρισκομένων ταύτην τὴν στιγμὴν ἄνωθεν τῆς αἰωνίας σου κατοικίας ποτίζουν τὸ μαῦρο χῶμα τῆς γῆς ποῦ τὸ τιμᾶ ἤδη ἡ Νίκη καὶ ὁ φωτοβόλος στέφανος τῆς Δόξης Σου.

Κοιμοῦ ἐν εἰρήνῃ ὡραῖε νεκρέ, ἡ μνήμη σου ἔσται αἰωνία.

Γεωρ. Ἀνταχόπουλος
Λόχος Τηλ)τῶν Τ. Τ. 905

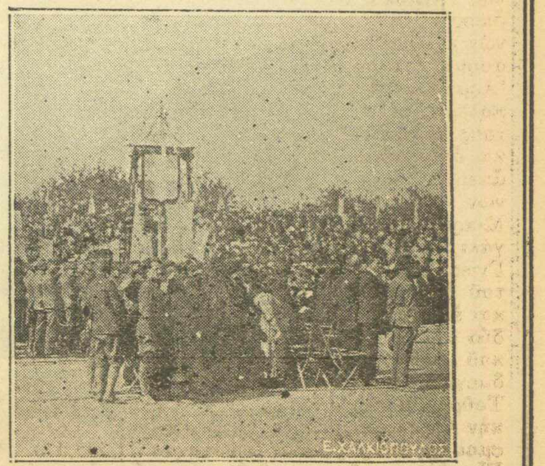

Ἀπορφανισθεῖσαι οἰκογένειαι κατὰ τὸ ὑπὲρ τῶν πεσόντων ἐν Σμύρνῃ μνημόσυνον.

Η ΕΞΕΛΙΞΙΣ ΤΩΝ ΕΘΝΙΚΩΝ ΜΑΣ ΖΗΤΗΜΑΤΩΝ

ΔΗΛΩΣΕΙΣ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΟΣ ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΥ ΕΝ ΛΟΝΔΙΝΩ

"ΕΙΜΕΘΑ ΕΙΣ ΤΗΝ Μ. ΑΣΙΑΝ ΩΣ ΕΝΤΟΛΟΔΟΧΟΙ ΤΩΝ ΔΥΝΑΜΕΩΝ,,

Τὸ πλῆρες κείμενον τῶν δηλώσεων τοῦ Πρωθυπουργοῦ κ. Γούναρη εἰς τὰ «Ἡμερήσια Χρονικὰ» τοῦ Λονδίνου ἔχει, κατὰ τὴν σχετικὴν ἀφήγησιν τοῦ λαβόντος ταύτας συνεργάτου τῆς Ἀγγλικῆς ἐφημερίδος κ. Ἄρολδ Σπένσερ, ὡς ἑξῆς :

Ἐζήτησα ἀπὸ τὸν Ἕλληνα Πρωθυπουργὸν νὰ ἐκθέσῃ διὰ τὸ ἀγγλικὸν κοινὸν τὴν γνώμην του ὅσον ἀφορᾷ τὸ ἄμεσον καθῆκον τῶν Συμμάχων ἀπέναντι τῆς στρατιωτικῆς καταστάσεως ἐν Μικρᾷ Ἀσίᾳ. Ὁ κ. Γούναρης ἐντόνως ἀπήντησεν ὅτι τὰ Ἑλληνικὰ στρατεύματα μετέβησαν εἰς τὴν Μικρὰν Ἀσίαν κατόπιν ἐπιμόνου ἀξιώσεως τῶν Συμμάχων.

«Ἡ Ἑλλὰς, ὡς θὰ ἐνθυμῆσθε, εἶπε, ἀπέστειλε τὸν στρατόν της εἰς τὴν Μικρὰν Ἀσίαν ὡς ἐντολοδόχος τῶν Συμμάχων Δυνάμεων, παρὰ τὸ πλεῦρὸν τῶν ὁποίων ἐπολέμησε κατὰ τὸν μέγαν πόλεμον. Ἐν τῇ συμμετοχῇ τῆς Ἑλλάδος εἰς τὸν πόλεμον, ὁ σαφὴς σκοπὸς αὐτῆς ἦτο νὰ ἐπιτύχῃ τὴν ἀσφάλειαν τῶν Ἑλληνικῶν καὶ τῶν μὴ Τουρκικῶν πληθυσμῶν τῆς Μικρᾶς Ἀσίας. Ἐκτὸς τούτου οἱ ἐν λόγῳ πληθυσμοὶ μετέσχον τοῦ πολέμου μετὰ τὰς πρὸς αὐτοὺς ὑποσχέσεις καὶ τὰς προτροπὰς τῶν Συμμάχων. Πολλάκις καὶ ἐπανειλημμένως οἱ Σύμμαχοι ἀπὸ κοινοῦ καὶ μεμονωμένως ὑπέσχοντο τὴν ἀπελευθέρωσιν εἰς τοὺς πληθυσμοὺς τούτους.»

Ἡ Μουσικὴ τῆς Στρατιᾶς εἰσερχομένη εἰς τὸν χῶρον τῆς τελέσεως τοῦ μνημοσύνου.

ΜΑΧΕΤΑΙ ΜΟΝΗ

»Διὰ τὴν πραγματοποίησιν τῆς ὑποσχέσεως ταύτης τῆς δοθείσης ὑπὸ πάντων τῶν Συμμάχων, ἡ Ἑλλὰς μάχεται μόνη ἐν Ἀνατολίᾳ. Εἶνε βεβαιότατον ὅτι ἐὰν ἡ Ἑλλὰς ἐπρόκειτο σήμερον νὰ ἐγκαταλείψῃ τοὺς πληθυσμοὺς τούτους, ἡ τουρκικὴ ἐκδίκησις ἀφεύκτως θὰ ἐσήμαινε τὴν ἐντελῆ ἐξόντωσιν αὐτῶν.

—Ἔχω ὑπ' ὄψιν μου μίαν πρότασιν, καθ' ἣν τὰ στρατεύματά σας δέον ν' ἀποσυρθοῦν καὶ τρεῖς συμμαχικαὶ μεραρχίαι θὰ ἀντικαταστήσουν αὐτὰ εἰς τὴν Μ. Ἀσίαν.

—Μετὰ χαρᾶς παρατηρῶ ὅτι γενικῶς εἰς τὴν χώραν ταύτην ἀναγνωρίζεται ὡς ἔντιμον καθῆκον τῆς Εὐρώπης ἡ προστασία τῶν χριστιανῶν ἐκείνων, οἱ ὁποῖοι ἐπολέμησαν κατὰ τῶν Τούρκων εἰς τὸν μέγαν πόλεμον μὲ τὴν ὑπόσχεσιν τῆς Εὐρωπαϊκῆς ὑποστηρίξεως. Αὐτὸ ἀποτελεῖ ἐν πάσει περιπτώσει μεγάλην πρόοδον.»

Ὡμίλει σοβαρῶς, κατὰ τὴν συνήθειάν του. Ὁ κ. Γούναρης ὑποστηρίζει τὴν ἄποψίν του μὲ τὴν ἤρεμον ἀκριβολογίαν μεγάλου δικηγόρου.

—Ποῖα εἶνε τὰ θλιβερὰ ἀποτελέσματα, τὰ ὁποῖα φοβεῖσθε ἐκ τῆς ἀποχωρήσεως τοῦ Ἑλληνικοῦ στρατοῦ ; ἠρώτησα.

—Οἱ περὶ ὧν πρόκειται πληθυσμοί, ἀπεκρίθη ὁ κ. Γούναρης εἶνε πεπεισμένοι ὅτι ἡ ἀποχώρησις τοῦ Ἑλληνικοῦ στρατοῦ θὰ ἄφινεν αὐτοὺς ἄνευ οἱασδήποτε ἐγγυήσεως εἰς τὸ στοιχειωδέστερον αὐτῶν δίκαιον, ἑπομένως ἡ ἄμεσος συνέπεια θὰ ἦτο ἡ γενικὴ σφαγὴ ἢ ἡ γενικὴ ἔξοδος πληθυσμοῦ ὑπερβαίνοντος τὸ ἓν ἑκατομμύριον. Εἶμαι πεπεισμένος ὅτι οὐδεμία πεπολιτισμένη συνείδησις δύναται νὰ δεχθῇ τοῦτο.

—Τί ἄλλο φοβεῖσθε ;

—Πῶς ! Ἐὰν δὲν λάβετε ὑπ' ὄψει τὸν κίνδυνον τῶν πληθυσμῶν καὶ παραδεχθῆτε ὅτι ἡ ζωή των θὰ εἶνε σεβαστὴ, ἡ διοίκησις ἀμέσως θὰ ἐχειροτέρευε, διοτι τονίζω ὅτι οἱ ἐχθροί μας ἀκόμη παραδέχονται ὅτι ἡ σημερινὴ Ἑλληνικὴ διοίκησις εἶνε καλλιτέρα τῆς Τουρκικῆς. Ἔπειτα εἶνε βεβαιότατον ὅτι οἱ Σύμμαχοι ἐν Σμύρνῃ θὰ ὁμολογήσουν τοῦτο ἢ ὅσον δὲν δύνανται νὰ πράξουν οἱ Σύμμαχοι ἐν Κωνσταντινουπόλει.

ΜΕΤΑΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ

—Ὥστε φοβεῖσθε μήπως ἡ ἀναχώρησις τῶν Ἑλληνικῶν στρατευμάτων ἀπὸ τὴν Μ. Ἀσίαν σημάνῃ πραγματικῶς τὴν ἀνατροπὴν τῶν ἀποτελεσμάτων τοῦ Μεγάλου πολέμου μέχρι τοῦ σημείου ὥστε νὰ ἐπηρεάσῃ τὰς σχέσεις μεταξὺ Τουρκίας καὶ Συμμάχων ;

—Βεβαίως. Αὐτὸς εἶνε εἷς ἐκ τῶν φόβων μου. Ἀλλὰ σᾶς ὑπενθυμίζω πρὸς τούτοις τὸ ἑξῆς γεγονός. Ὁ Ἑλληνικὸς στρατὸς ἐστήριξε πλείστας ἐλπίδας εἰς τοὺς Συμμάχους καὶ μετὰ τὸ τέλος ἀκόμη τοῦ μεγάλου πολέμου καὶ ὄχι μόνον κατὰ τὴν ἀξιομνημόνευτον ἐκείνην ἐποχὴν, καθ' ἣν σᾶς ἐβοηθήσαμεν εἰς τὴν τελικὴν ἔφοδον ἐν Μακεδονίᾳ τὸν Σεπτέμβριον τοῦ 1918. Ὑπενθυμίζω ἀκόμη καὶ τοῦτο ὅτι τὸν Μάϊον καὶ Ἰούνιον τοῦ 1920 ἐδανείσαμεν εἰς τοὺς Συμμάχους ὁλόκληρον τὴν 11ην Ἑλληνικὴν Μεραρχίαν διὰ νὰ προστατεύσῃ τὴν Κωνσταντινούπολιν κατὰ τῆς προελάσεως τοῦ Μουσταφᾶ Κεμάλ. Ἡ Ἑλληνικὴ ἐκείνη μεραρχία ἐτέθη ὑπὸ τὴν διοίκησιν Ἄγγλου στρατηγοῦ ἐν Νικομηδείᾳ, ἐνῷ συγχρόνως κατέστη ἀναγκαία ἡ προέλασις τοῦ κυρίου σώματος τοῦ Ἑλληνικοῦ στρατοῦ μέχρι τῆς Προύσσης.

Τὸ ἀποτέλεσμα ὑπῆρξεν ἡ διαφύλαξις τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἀπὸ τῆς Τουρκικῆς ἐπιθέσεως καὶ ὁ Τουρκικὸς στρατὸς συνεκεντρώθη ἀκόμη νοτιώτερον. Ἔκτοτε διεκόψαμε τὴν γραμμὴν μεταξὺ Ἀγκύρας καὶ Κωνσταντινουπόλεως καὶ σήμερον ἡ Κωνσταντινούπολις οὐδόλως κινδυνεύει, μόνον χάρις εἰς τὴν ἐνέργειαν τοῦ Ἑλληνικοῦ στρατοῦ.

ΟΥΤΕ ΤΗΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΙΝ

—Ἡ ἐρώτησις τὴν ὁποίαν ἐδικαιούμην νὰ θέσω εἶνε ἡ ἑξῆς: «Ποία θὰ εἶνε ἡ θέσις τῶν Συμμάχων ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐὰν ὁ Ἑλληνικὸς στρατὸς ἀποσυρθῇ ἐκ τῆς Μικρᾶς Ἀσίας;»

—Τὸ γεγονὸς εἶνε ὅτι προβάλλει ἡ ἀμφιβολία ὄχι μόνον ἐὰν οἱ Σύμμαχοι θὰ ἠδύναντο νὰ κρατήσουν τὴν Σμύρνην, ἂν αἱ 250,000 τοῦ στρατοῦ μας ἀποσυρθοῦν, ἀλλὰ ἐὰν θὰ ἦσαν ἱκανοὶ νὰ ἐξακολουθήσουν κατέχοντες τὴν Κωνσταντινούπολιν. Μὲ ἄλλας λέξεις ἰσχυριζόμεθα ὅτι τὸ ζήτημά μας εἶνε ζήτημα τῶν Συμμάχων».

ΤΑ ΟΠΛΑ ΤΟΥ ΚΛΕΦΤΟΥ

Τ' ἀνδρειωμένου τ' ἅρματα
Δὲν πρέπει νὰ πουλιῶνται
Μὸν πρέπει τους 'ς τὴν Ἐκκλησιὰ
Κ' ἐκεῖ νὰ λειτουργειῶνται·

Πρέπει νὰ κρέμωνται 'ψηλὰ
Σ' ἀραχνιασμένον πύργον.
Ἡ σκούρια νὰ τρώῃ τ' ἅρματα
Κ' ἡ γῆ τὸν ἀντρειωμένο.

Οἱ ξένοι Ἀρχηγοὶ Κληρικοὶ κατὰ τὴν ἐπιμνημόσυνον τελετήν.

Εἴσοδος τῶν Ἀρχιερέων ἀκολουθούντων τὸν δίσκον τῶν κολλύβων εἰς τὸν χῶρον τοῦ μνημοσύνου.

Η ΑΠΑΤΗ

Ὅταν ὁ ἐχθρὸς ὑπεχώρει καὶ ἔσπευδε πρὸς τὴν Κιουτάχειαν ἡ Εὐρώπη ἐμάνθανεν ὅτι ὁ Μουσταφᾶ Κεμὰλ βαδίζει κατὰ τῆς Σμύρνης. Ὅταν ἔπιπτεν ἡ Κιουτάχεια ὁ κόσμος ἐπληροφορεῖτο ὅτι ἐπιθετικὴ ἀναγνώρισις τοῦ ἐχθροῦ ἐπετύγχανε. Ὅταν τὸ Δορύλαιον ἔπιπτεν ὁ ἐχθρὸς ἐπληροφόρει τοὺς λαοὺς ὅτι ὁ στρατός του συνεπτύχθη διὰ στρατηγικοὺς λόγους καὶ ὅτι ἐπρόκειτο τὴν 8ην Ἰουλίου νὰ εἰσέλθῃ καὶ πάλιν εἰς τὸ Δορύλαιον. Τὴν εἴσοδόν του μάλιστα σπεύδων εἶχεν ἀναγγείλῃ. Ἐπῆλθεν ἡ μάχη τῆς 8ης Ἰουλίου. Διὰ τὸν στρατὸν τοῦ ἐχθροῦ ἡ μάχη αὐτὴ ἦτο καταστροφή. Διὰ τοὺς ἀνθρώπους τῆς Ἀγκύρας σύντάσσοντας τὰ τηλεγραφήματα πρὸς τὴν Εὐρώπην ἦτο νίκη κατὰ τοῦ ἑλληνικοῦ στρατοῦ ! Ἔπειτα, ὅταν συντριβόμενος ἐτρέπετο πρὸς τὸν Σαγγάριον, ὅταν διέβαινεν αὐτὸν, ὅταν ἔφθανε μέχρι τῶν θυρῶν τῆς Ἀγκύρας, ἐξήγγελλε νίκας; Καὶ ὅταν τέλος ὁ ἑλληνικὸς στρατὸς συντελέσας τὸ ἔργον του ἐπανήρχετο εἰς γραμμὴν ἀσφαλῆ καὶ σταθερὰν ὁ ἐχθρὸς παρεφρόνει ἐκ χαρᾶς διὰ νὰ ἴδουν αὐτὸν οἱ ξένοι καὶ πιστεύσουν εἰς τὴν νίκην του. Ἀπὸ τῆς στιγμῆς ἐκείνης ἤρξατο νὰ ὁμιλῇ περὶ νέας ἐπιθέσεως, ἡ ὁποία δὲν ἐγένετο ἀκόμη καὶ ἡ ὁποία δὲν πρόκειται ἴσως νὰ γίνῃ ποτέ. Ἀλλὰ τότε διατί ψεύδεται ; Τί ἀναμένει ἐκ τῶν ψευδῶν του ; Τί ἐπιδιώκει ; Τὰ ψεύδη του ἔδωσαν εἰς αὐτὸν τὴν συνθήκην τῆς Κιλικίας. Ὑπάρχουν λοιπὸν οἱ πλανώμενοι καὶ πιστεύοντες ; Ὄχι. Ὑπάρχουν μόνοι οἱ θέλοντες ἐκ συμφέροντος νὰ πιστεύουσιν. Αὐτοὶ καὶ ἐπίστευσαν. Τώρα ἐπιδιώκουν νὰ σχηματίσουν μίαν Κοινὴν Γνώμην ἐν Εὐρώπῃ. Καὶ ψεύδονται ὁμιλοῦντες περὶ προπαρασκευῶν. Ἀφοῦ ὅμως καταλλήλως ἐφρόντισαν ὥστε νὰ μὴ γίνεται λόγος οὔτε περὶ νικῶν, οὔτε περὶ ἀνακαταλήψεως τοῦ Δορυλαίου, οὔτε περὶ προελάσεως πρὸς τὴν Σμύρνην.

Τὸ ψεῦδος αὐτό, ὅπου καὶ ἂν ἐξεπήγαζεν ἐξ ἐπισήμων πηγῶν, σήμερον εὑρίσκουν ὅτι δὲν ἦτο ἀρκετόν. Τί ἂν δὲν ἦτο. Διότι ὁ κόσμος δὲν ἐπίστευεν εἰς τὰ τηλεγραφήματα τῆς Ἀγκύρας. Δὲν ἐπίστευεν εἰς τὰ κηρύγματά της ἀλλὰ εἰς τὴν πραγματικότητα. Διότι ὁ κόσμος δὲν κατοικεῖται ἀπὸ τυφλοὺς καὶ κωφαλάλους. Ὑπάρχουν οἱ κλείοντες τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ τὰ ὦτα. Ἀλλὰ ὑπάρχουν κυρίως οἱ ἐξετάζοντες τὰ γεγονότα καὶ μελετῶντες τὸν χάρτην. Αὐτοὶ δὲν δύνανται νὰ πιστεύσουν ὅτι ὁ Κεμὰλ ἐβάδιζεν πρὸς τὴν Σμύρνην ὅταν ἔσπευδεν πρὸς τὴν Ἄγκυραν. Καὶ ἀπέμενε μόνον τὸ Κεμαλικὸν ψεῦδος νέα μάρκα ψεύδους τουρκικῆς ἐκδόσεως, ἐπηυξημένη ὅμως μὲ μεγάλην δόσιν ἄλλοτε πονηρίας καὶ ἄλλοτε ἠλιθιότητος κατὰ τὰς περιστάσεις.

Ἤδη ὅμως τό ψεῦδος πρέπει νὰ νομιμοποιηθῇ. Ἡ Ἄγκυρα δὲν δύναται ν' ἀνεχθῇ τὰ ἀνεύθυνα ψεύδη, τ' ἀσυγκράτητα, τ' ἀλληλοσυγκρουόμενα, τὰ διαψευδόμενα ὑπὸ τῆς ἀληθείας, ψεύδη ἀπίστευτα, θέλει νὰ υἱοθετήσῃ τὸ ψεῦδος καὶ νὰ τὸ θερμάνῃ, νὰ τό ζωογονήσῃ, νὰ τὸ κάμῃ ν' ἀνθίσῃ καὶ ν' ἀποδώσῃ ἀγαθοὺς καρπούς. Θέλει ἀπὸ τοὺς τριβόλους νὰ παραχθοῦν σῦκα. Ἰδοὺ εἶναι λοιπόν, ὑπουργεῖον Προπαγάνδας. Τὸ θερμοκήπιον τοῦ τουρκικοῦ ψεύδους. Μέσα εἰς τὸ θερμοκήπιον αὐτὸ θὰ ὑπάρχουν οἱ σπόροι κάθε εἴδους κακοπιστίας καὶ ὑπουλότητος. Ἐκεῖ θὰ εὑρίσκῃ κανεὶς ἐκτεθειμένους πρὸς τεχνικὴν ἀνάπτυξιν καὶ καλλιέργειαν, ὑπὸ τὴν θερμότητα τοῦ χρυσοῦ, ἀνακοινωθέντα περὶ νικῶν, περὶ νέων ἐπιθέσεων, περὶ νέας ὀργανώσεως, περὶ σφαγῶν τούρκων, περὶ ἑλληνικῆς βαρβαρότητος περὶ τουρκικοῦ πολιτισμοῦ, περὶ ἀσφαλείας τῶν χριστιανῶν ὑπὸ τὸν τουρκικὸν ζυγὸν ! ! Πάντα ταῦτα θὰ ἀναπτυχθῶσιν ἐπιμελῶς εἰς τὸ νέον περίφημον ὑπουργεῖον τῆς Προπαγάνδας, θερμοκήπιον τοῦ ψεύδους καὶ τῆς κακοηθείας.

Ἐκεῖνο ὅμως τὸ ὁποῖον περισσότερον ἐκπλήσσει εἶναι ὅτι ἡ «Ἱερῆ» ἐγκρίνουσα τὴν ἵδρυσιν τῶν νέων ὑπουργείων, γράφει ὅτι «πρέπει εἰς τοὺς ἐπὶ κεφαλῆς αὐτῶν νὰ παρασχεθοῦν πάντα τὰ μέσα ὅπως καταστήσουν γνωστὸν εἰς τὴν Εὐρώπην καὶ Ἀμερικὴν τί ἐστὶ Τοῦρκος, ποῖαι αἱ ἀσχολίαι του, τὰ αἰτήματα καὶ ὁ σκοπὸς ὃν προτίθεται».

Ἦτο ὅμως ἀνάγκη νὰ γνωσθῇ εὐρύτερον τί ἐστὶ Τοῦρκος ; Καὶ τί ἐστὶ Τοῦρκος δὲν ἀποδεικνύεται ἐκ τῆς ἱδρύσεως τοῦ ὑπουργείου αὐτοῦ, ποῦ σημαίνει ὅτι ἠσθάνθησαν τὴν ἀνάγκην διὰ τοῦ ψεύδους νὰ συναντήσουν τὴν ἀλήθειαν ; Τί ἐστὶ Τοῦρκος! θὰ μάθῃ τοῦτο ὁ κόσμος ἀπὸ τὴν Ἄγκυραν ; Ἀλλ' ὅταν ὅλος ὁ κόσμος ὁμιλεῖ περὶ ἐξασφαλίσεως τῶν Χριστιανῶν, ὅταν εἰς τὸ Λονδῖνον κορυφαῖοι πολιτικοὶ ῥήτορες, ὁ Λόρδος Δήμαρχος καὶ πλῆθη λαοῦ κάμνουν συλλαλητήριον καὶ τονίζουν τὴν ἀνάγκην τῆς προστασίας τῶν Χριστιανῶν, τί σημαίνει ; Ὅταν ἡ ἀγγλικὴ πολιτικὴ ἀπαιτεῖ τὴν ἀναθεώρησιν τῆς γαλλοκεμαλικῆς συνθήκης, διότι δὲν ἐξασφαλίζει τοὺς Χριστιανούς, αὐτὸ δὲν σημαίνει ὅτι ὁ κόσμος ὅλος γνωρίζει καλῶς τί ἐστὶ Τοῦρκος ; Μήπως ἀναμένει νὰ πληροφορηθῇ τοῦτο ἀπὸ τὰ δημοσιεύματα τῆς Ἀγκύρας ; Θὰ κατορθώσῃ ἡ Ἄγκυρα νὰ ἐξαφανίσῃ τὴν ἱστορίαν τῆς Ὀθωμανικῆς Αὐτοκρατορίας γραμμένην μὲ τὸ αἷμα καὶ τὴν αἰχμὴν τοῦ ξίφους ; Θὰ κατορθώσῃ νὰ διαψεύσῃ τοὺς ἀριθμοὺς τῶν θυμάτων τοῦ Τουρκικοῦ πολιτισμοῦ ; Θὰ κατορθώσῃ νὰ εἴπῃ ὅτι τὰ ἑκατομμύρια τῶν Ἑλλήνων καὶ τῶν Ἀρμενίων δὲν ἐσφάγησαν ἀπὸ τοὺς Τούρκους ἀλλ' ηὐτοκτόνησαν ; Καὶ ἡ «Ἱερῆ» συμπληρώνει : «Θὰ ἐπεθυμοῦμεν νὰ ὑπῆρχε σήμερον ἐν Ἀγκύρᾳ γραφεῖον τύπου προπαγάνδας ὅπως φωτίζῃ τὸν λαὸν, Τούρκους, Κούρδους, Κιρκασίους καὶ πάντας τοὺς πατριώτας μας τοὺς μαχομένους ἢ ἑτοίμους νὰ πολεμήσουν.» Ἰδοὺ οἱ σκοποί ! Διότι ὁ Τουρκικὸς λαὸς δὲν πιστεύει εἰς τὸν Κεμάλ, διότι πεινᾷ, διότι λιποτακτεῖ, διότι φρονεῖ ὅτι ὁ Κεμὰλ δὲν ἐξυπηρετεῖ τὰ συμφέροντα τῶν τουρκικῶν πληθυσμῶν. Διότι οἱ Κιρκάσιοι ἐστράφησαν πρὸς τὴν Ἑλλάδα, ἐζήτησαν εἰς αὐτὴν καταφύγιον, ἐπολέμησαν μετὰ τῶν τέκνων της, ἔφυγον τὴν τουρκικὴν μάχαιραν. Διότι οἱ Κοῦρδοι εἶναι ἐχθροὶ τοῦ Κεμάλ, διότι ἀπασχολοῦν στρατεύματά του, διότι ἐμποδίζουν αὐτὸν νὰ φανταστῇ ὅτι κατέκτησεν ὅλην τὴν Ἀνατολήν. Θέλει νὰ πείσῃ τοὺς ἐχθρούς του. Ἀλλ' ὅταν δὲν πείθῃ τοὺς ὁμοεθνεῖς του καὶ τοὺς ὁμοδόξους του, πῶς θὰ πείσῃ τοὺς ἐν Εὐρώπῃ καὶ Ἀμερικῇ περὶ τῶν ἀγαθῶν διαθέσεών του, περὶ τῶν σκοπῶν του, τοῦ πολιτισμοῦ τοῦ ὁποίου τὴν ἐπικράτησιν ἐπιδιώκει ;

Ἀπέναντι ὅμως πάντων τούτων τῶν σχεδίων, ἀπέναντι τῶν προσπαθειῶν πρὸς ὠργανωμένην ψευδολογίαν, ἀπέναντι τῶν ἀθλίων καὶ ἀναξίων προπαγανδῶν, ἴσταται ἡ ἀλήθεια, ἡ μία καὶ μόνη ἀλήθεια περὶ τῆς ἐν Μικρᾷ Ἀσίᾳ καταστάσεως. Ἡ ἀλήθεια τοῦ Ἑλληνικοῦ Μετώπου ! Αὐτὴ εἶναι ἡ ἀλήθεια ποῦ δὲν δύναται νὰ ἐμφανισθῇ ὡς ψεῦδος, τὸ φῶς ποῦ δὲν εἰμπορεῖ νὰ εἶναι σκότος, ὅσα καὶ ἂν εἴπῃ ὁ ἐχθρὸς ψεύδη. Δύναται ν' ἀρνηθῇ τὴν ἑλληνικὴν ἰσχύν ; Δύναται ν' ἀρνηθῇ ὁ ἐχθρὸς τὴν συντριβήν του ; Δύναται νὰ εἴπῃ ὅτι κατέχει τὸ Δορύλαιον ; Δύναται νὰ ὁμιλήσῃ περὶ τοῦ πολιτισμοῦ καὶ νὰ πείσῃ τὸν κόσμον, ὅταν ὁλόκληρος ὁ κόσμος ἐγείρεται ὑπὲρ τῆς ἐξασφαλίσεως τῶν Χριστιανικῶν πληθυσμῶν, ὅταν οἱ πληθυσμοὶ φεύγουν ἀπὸ τὴν Κιλικίαν προστρέχοντες εἰς τὸν Ἑλλάδα ; Δύναται νὰ μεταβάλῃ τὴν νίκην εἰς ἥτταν ; Διὰ τοῦ ψεύδους, ὄχι. Ὀφείλει νὰ πραγματοποιήσῃ τὴν νίκην. Ἀλλ' ἐπειδὴ βλέπει ὅτι τοῦτο εἶναι ἀδύνατον, τοῦτο εἶναι ψευδές, τοῦτο εἶναι φανταστικόν, στρέφεται πρὸς τὸ ψεῦδος καὶ τὴν ἱστορίαν. Ἀφοῦ δὲν πρόκειται ν' ἀναγγείλῃ νίκας, ἂς ὁμιλήσῃ εἰς τὸν κόσμον διὰ τοὺς ὁμοεθνεῖς του ὁ τυχάρπαστος τῆς Ἀγκύρας περὶ τουρκικοῦ πολιτισμοῦ. Οἱ Ἕλληνες νικηταὶ γελοῦν μὲ τὴν ἀνοησίαν τοῦ ἐχθροῦ τπο. Ἐνῷ ὁ κόσμος χασμᾶται ἀκούων τὸ περιπετειῶδες παραμῦθι τοῦ τουρκικοῦ πολιτισμοῦ. Καὶ μόνον τὸ Ἑλληνικὸν Μέτωπον οὔτε γελᾷ οὔτε χασμᾶται. Ἀκλόνητον ὑψοῦται μὲ τὸν κεραυνὸν εἰς τὰ χείλη : «Μολὼν λαβέ.»

ΤΟ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΝ ΤΟΥ ΑΓΩΝΟΣ

Τετάρτη 8 Δ)μβρίου. Εἰς μέτωπον Δορυλαίου ἠρεμία, εἰς μέτωπον Ἀφιὸν, ἀνταλλαγὴ πυρῶν πεζικοῦ εἰς Σουσαναλάρ, ἐν τῇ περιοχῇ Μπουλαντίν.

Πέμπτη 9 Δ)μβρίου. Οὐδὲν ἀξιοσημείωτον εἰς τὸ Μέτωπον.

Παρασκευὴ 10 Δ)μβρίου. Εἰς μέτωπον Δορυλαίου ἠρεμία. Εἰς μέτωπον Ἀφιὸν ἀραιὰ πυρὰ πεζικοῦ. Εἰς περιοχὴν Ὀρτανίζης ἡμέτερον ἀεροπλάνον ἐκτελοῦν ἀναγνώρισιν ἐβομβάρδισεν ἐπιτυχῶς παρὰ τὸ Μπαλαβανί ἐχθρικὴν δύναμιν 500 ἀνδρῶν.

Κυριακὴ 12 Δ)βρίου. Ἐπιτυχεῖς ἡμέτεραι ἀναγνωρίσεις εἰς διάφορα σημεῖα τοῦ Μετώπου. Ὁ ἐχθρὸς ἐπυροπόλησε πέραν τῶν γραμμῶν μας χωρία Ἅγιος Χαράλαμπος καὶ Ζουγαριάχ βορείως τῆς Κίου, τὸ μὲν Ἑλληνικὸν τὸ δὲ Ἀρμενικόν.

Δευτέρα 13 Δ)βρίου. Εἰς μέτωπον Δορυλαίου ἀνταλλαγὴ πυρῶν πεζικοῦ καὶ πυροβολικοῦ εἰς τὴν περιοχὴν Τσαρίντζης. Εἰς μέτωπον Ἀφιὸν, ἠρεμία.

Τρίτη 14 Δ)μβρίου. Εἰς μέτωπον Δορυλαίου, ἐπιτυχὴς ἡμετέρα ἐπιθετικὴ ἀναγνώρισις βορείως τοῦ Μπος—Ντάγ.

ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ

Μέτουπουν Χριστόημιρα

Ζαχάρου μ' τζιέρι μ'

Σὶ ἀσπάζουμι ! Σ' γράφω κι' πέφτει γύρα οὐλόγυρα τοῦ χιόνι κι' εἰν' οὖλα ἄσπρα σᾶ τοὺ γάλα κι' σὰν τοὺ γιαοῦρτ' !

Φτάνουνι οὐρὲ πλίμ' Χριστόϊννα κι' μὴ τὰ ρουτὰς πόσου ἀναθυμίζουμ' τοὺ χουριό. Ἄϊντι οὐρὲ πλὶμ' νὰ κάθισι στοὺ τζάκι κι νὰ ψέ ν's σουβλιμάδις ἀπὸγροῦνι νὰ μουσκουβουλάει οὑ τόπους ! Δοξα ὅμους οὑ Θιὸς δὲν θὰ πιράσουμ' ἄσκημα κι' δῶ πέρα στοὺ μέτουπου.

Ἄς εἰν' καλὰ ἡ πατρὶς ποὺ φρουντὶζ' γιὰ τὰ μᾶς κὶ θὰ πιράσουμι μαθὲς ζουὴ κὶ κόττα

Ἰέλαβα οὐρὲ πλὶμ' τοὺ γράμμα σ'μὶ τὰφλιὰ κὶ τοὺ δέμα μὶ τὰ λουκάνικα κὶ ἰχάρικα σφουδρῶς.

Θὰ κάμουμι μὶ δαῦτα γλιέντ' τρικούβιρτου. Θὰ τὰ ψήσουμι μὶ τ' ἄλλα τὰ πιδγιὰ κὶ θὰ τὰ φᾶμι διόντους κὶ θὰ πιοῦμι σὶ γείαν τσ' ἀφιντιᾶς οὐρὴ κανάρα μ'.... κὶ νᾶτανι αὐτὸ μουνάχα ; Ἀμ δὲ λιὲς κὶ τ'ἄλλου... Ὅτ' ντηλαδὴς θὰ μουσκουβουλὴσ' οὑ τόπους καθὼς θὰ τὰ ψένουμι. Κὶ θὰ τσ' βαρέσ' ἡ μυρουδιὰ τσ' μύτις το' Τουρκαλάδις π' λιγώσανι ἀπ 'τὴ πείνα κὶ θὰ λιγουθυμήσουνι ἀκραδάντους.' Ἰέχου μάλιστα οὐρὴ ζαχαρουζυμουμένη μ' κὶ ἕνα σκέδιου. Σκέδιου στρατηγικὸ μὶ τὰ οὖλα τ' κατάλαβις ; Θὰ ψήσου τὰ λουκάνικα ὅταν θὰ φυσάῃ οὑ ἀγέρας κατὰ τὴν Ἄγκυρα γιὰ νὰ πάῃ ἡ μυρουδγιὰ ἰκεῖθιν. Νὰ τοὺν βαρέσ' τοὺν ἰρίφ' τοὺν Κιμάλη τσ' μύτις, νὰ τοὺν γουητέψ' κὶ νὰ τοὺν φέρ σᾶ δώθινις. Ἰέτσ' ὑπάρχει τρόπους νὰ τοὺν γραπώσουμι. Γιατὶ γιλᾶς οὐρὲ ζαχάρου ; Δὲ σ' ἀρέσ' οὐρὲ πλίμ' τοὺ σκέδιου. Ξέρεις οὐρὴ τὶ πείνα τραβάει οὑ Κιμάλης ; Δὲν γλιὲπ ἰμπρὸσ τ' σ' λιέου....Θόλουσι τοὺ μάτι τ' ἀπ' τὴν ἀμασία! Φαντάσ' τοῦ λπὸν νὰ τ' μυρὶσ' Ρουμιλιώτικου λουκάνικου. Θὰ ντριλλαθῇ !... Κὶ μυρίζουντας, μυρίζουντας σᾶν τοὺ λαγουνικὸ θὰ ξικουμπὶσ' δώθενες κὶ θὰ στοὺν ἀρπάξουμι ἀναφανδόν. Τ' ἀϊκοῦς ; Τ' ἀϊκῶ νὰ λιές...Εἶπα Ζαχάρου μ'τοῦ σκέδιου στοὺ κυρ' λουχία μὰ ἰέσκασι οὑ ἄφαλους στὰ γέλια. Τὶ γιλᾶς οὐρὲ σκιπάρνι καρπινησιώτκου, τ' λιέου. Κακαρὶζ' αὐτούνους σᾶν τὴ κόττα π' κάνει τ' αὐγό. Οὐρὲ τὶ χασκαρίζης σᾶ νὰ σ' καθαρίζουν αὐγά ; Τότινις γυρὶζ' κὶ μ' λιέει τοὺ ζούδιου:

— Ρὲ Μήτρου, οἱ Τοῦρκοι ρὲ δὲν τρῶν' γροῦνι!

—Δὲν τρῶν' γροῦνι ;

—Ἄκα.

—Γιατὶ οὐρὲ σφουντυλιασμένου ;

—Τ' ἀπαγουρεὺ, λιέει τοὺ Βαγγέλιου.

Σκέφτκα κὶ γὼ οὐρὴ Ζαχάρου μ' ξανασκέφτκα κ' εἶπα :

—'Αληθινὰ οὐρὴ δὲ θὰ τρῶνι. Τρώει μαθὲς τῶνα γροῦνι τ' ἄλλου ; Ἰὲν τούτοις Ζαχαρούλα μ' ἰγὼ ἐπιμένου ἡ ἄφ-λους στοὺ σχέδιου πῶκαμα...

Ἄν τοὺν πιάκου τοὺν μουνάντιρου τοὺν Κιμὰλ τοὺν ἔπιακα. Τότινις νὰ δῇς τὶ Χριστόϊννα δουξασμένα κὶ χαρούμινα θὰ κάμουμι. Θὰ καῇ μαθὲς τοὺ πιλικοῦδ'....Κὶ γιὰ τιμουρία τ' τ' ἀφλότιμ' ποὺ μᾶς ἰέβαλι σὶ μπιλάδις θὰ τοὺν κάμου νὰ φάῃ γροῦνι ἰκὼν ἀκουν ! Τ' ἀϊκοῦς ; Τ' ἀϊκῶ, νὰ λιές..

Ταῦτα εἶχα νὰ σ' γράψου Ζαχάρου π' καρδιὰ τσ' καρδούλας, μ' μιράκι μ' κὶ φῶς τοὺν οὐμμάτουν μ'... Ἰπὶ πλιέουν μὴ ξιχάσης ἰδῶ ρὲ μανάρα μ' νά μ' στείλς λίγη γλίνα ἀποὺ πάχους γρουνίσου ν' ἀλείψου τὰ τσαρούχια μ' νὰ μαλακώσουνι....

Ἴσους ἰπὶ τσ' ἰουρτὲς νὰ πάρου ἄδιγεια κὶ νὰ ρουβουλήσου κατὰ τοὺ χουργιό. Τοὺ σκέφτουμι μουναχὰ οὐρὲ πλακίδα μ' αὐτὸ κὶ πάου νὰ φλιτρίζου !

Κάνου κι' ἔρθου θὰ πέσου τσ' ἀγκάλις σ' κὶ θὰ σὶ φλῶ, μέχρι συν ιλείας τοὺν ἰώνουν, ἕως νὰ πέσου κατ' σκαστίς !

Σφίξ' τὴ καρδούλα σ' οὐρὴ Ζαχαρένια μ' κὶ περίμεινι. Στοὺ προυσιχὲς γράμμα μ' θὰ σὶ γράψου τὶ δέουν γινέσθε.

Ταῦτα κὶ μένου τοὺ λπόν...

Κὶ σὶ γλυκασπάζουμι

Οὑ Σὸς λάτρς *Μήτρους Καραφουτιᾶς*

ΣΤΟ ΤΙΜΗΜΕΝΟ ΑΝΘ)ΓΟ
Ν. ΚΟΜΟΥΤΣΟ

Τ, Τ. 904 τῇ 15-11-21

Φιλτάτη «Νίκη»

Ἄς ἐπιτελέσωμε ἄλλη μιὰ φορὰ ἕνα ὑπέρτατο καθῆκον σ' ἕναν τιμημένο νεκρό. Ἕνας νεαρὸς καὶ εὐγενὴς θαλλὸς τοῦ Γκιοῦλ-μπαξὲ φεύγων τὴν τουρκικὴν θηριωδίαν τοῦ 1914 κατέφυγε στὴς ἀνοικτὲς ἀγκάλες τῆς μεγάλης μας μητέρας, μόλις ἔχων ἀποτελειώση τὰς σπουδάς του στὴν Εὐαγγελικὴν σχολήν. Πλημμυρισμένος ἀπὸ κάθε γενναῖο, ὑψηλό, ὡραῖο φρόνημα ἔτρεξε γεμᾶτος πόθο γιὰ νὰ προσφέρῃ ὅτι μποροῦσε στὸν ἅγιο βωμὸ τῆς μαχομένης Πατρίδος. Δὲν τὸν ἐτρόμαξε τὸ κανόνι οὔτε ἡ σφαῖρες τὸν ἐπτόησαν ποτέ! Τὰ χιονοσκέπαστα βουνὰ τῆς Μακεδονίας καὶ τῆς Μ. Ἀσίας πολλάκις τὸν εἶχαν θαυμάσει, μὰ ὁ θάνατος ποῦ τὸν ἐφτερούγιζε δὲν κατεδέχθη ποτὰ οὔτε νὰ ψαύσῃ τ' ἀτρόμητο λιοντάρι.

Σκληρὴ ὅμως ἡ τύχη δὲν τοῦ ἐφείσθης καὶ στὸ Σαγγάριο. Τὸ κανόνι ἀπαίσια βροντᾷ, ἡ σφαίρες ἠχολογᾶν, μὰ τίποτα δὲν τὸν τρομάζει· πρῶτος μὲ τοὺς ἄνδρας του ὁρμᾷ καὶ ἐν μέσῳ τοῦ σφοδροτάτου πυρὸς καταλαμβάνει τὰς ἐχθρικὰς θέσεις.

Ἡ Κλωθὼ ὅμως δὲν θέλησε νὰ πάῃ καὶ πέρα ὁ γενναῖος μαχητὴς κι' ἕνα βλῆμα κωφοβομβίδος τοῦ πέρασε τὴν καρδιά.

Ἔπεσε μὲ τὸ παράπονο ζωγραφιστὸ στὰ χείλη, ποὺ δὲν πρόφθασε νὰ δῇ τοὺς ἀγαπητούς του, ποὺ δὲν χάρηκε τὴ νιότη του.

Τὸ ὑπερήφανο ὄνομά του σιωπηλὸ θὰ παρέρχεται σοβαρὸ, ἐπιβλητικὸ καὶ μὲ κάποιο σεβασμὸ ἀνάμεσα στὰ χρόνια ἡ δὲ φίλη πατρὶς Γκιοὺλ-μπαξὲ θὰ τοῦ ἀνεγείρῃ Μαυσωλεῖο.

«Δόξα στὸν τιμημάνο νεκρό !»

Τ. Τ. 904 15-11-21

Πέτρος Ζωναρᾶς (λοχίας)

Υ.Γ. Αὐτὴν ἀκριβῶς τὴν στιγμὴν ἔλαβα τὸ δέμα μὲ 60 φύλλα τῆς «Νίκης» καὶ σᾶς ὑπερευχαριστῶ. Τὰ διένει ια στὸν λόχο ἐν μέσῳ ἀκρατήτου ἐνθουσιασμοῦ, ὅλος δὲ ὁ λόχος ἔχει μεταβληθῆ σὲ ἕνα παταγῶδες ἀναγνωστήριο. Ἄν εὐαρεστεῖσθε στείλατέ μου τακτικὰ γιὰ νὰ μοιράζω στὰ παιδιὰ τοῦ λόχου.

Μὲ τρανὴ ὑπόληψι

Π. Ζωναρᾶς (λοχίας)

Η ΖΩΗ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ

Πέμπτη 9 Δεκεμβρίου. Τὸ δεύτερον δεκαήμερον τοῦ τρ. μηνὸς συνέρχεται ὑπὸ τὴν Προεδρείαν τοῦ Ἀρχιστρατήγου κ. Παπούλα εἰς Σμύρνην τὸ Ἀνώτατον Στρατιωτικὸν Συμβούλιον διὰ τὴν προαγωγὴν τῶν Ἀξιωματικῶν.

Παρασκευὴ 10 Δεκεμβρίου. Τοποθετεῖται ὡς Ἀρχηγὸς τοῦ Ναυτικοῦ Ἐπιτελείου ὁ Ὑποναύαρχος κ. Σ. Δούσμανης.

Σάββατον 11 Δεκεμβρίου. Ὑπεγράφη διαγὴ δυνάμει τῆς ὁποίας ἀπολύονται τῶν τάξεων τοῦ Στρατοῦ οἱ ἔφεδροι πολῖται μάχιμοι νοσοκόμοι τῶν ἀπογραφῶν 1910 καὶ 1911.

Ἡμέρα ἀπολύσεως ὡρίσθη ἡ 22 τρέχοντος μηνός.

Κυριακὴ 12 Δεκεμβρίου. Οἱ Τοῦρκοι ἐντείνοντες τὰς προπαγανδιστικὰς προσπαθείας των ἵδρυσαν Ὑπουργεῖον τοῦ Τύπου προσφερθὲν εἰς τὸν Ἀγᾶν Ὀγλοῦ Ἀχμέτ.

Δευτέρα 13 Δεκεμβρίου. Ἀγγέλλεται ἡ ἀναχώρησις τοῦ κ. Γούναρη καὶ τοῦ κ. Μπαλτατζῆ ἐκ Λονδίνου μὲ κατεύθυνσιν εἰς Ρώμην.

Τρίτη 14 Δεκεμβρίου. Ἡ Ἑλληνικὴ Ἀντιπροσωπεία διῆλθεν ἐκ Παρισίων κατευθυνομένη εἰς τὴν Ἰταλικὴν πρωτεύουσαν.

Τετάρτη 15 Δεκεμβρίου. Ὁ Πρωθυπουργὸς κ. Γούναρης μετὰ τοῦ κ. Μπαλτατζῆ καὶ τῆς ἀκολουθίας των ἔφθασαν εἰς Ρώμην.

ΣΤΟΥΣ ΔΟΞΑΣΜΕΝΟΥΣ
ΝΕΚΡΟΥΣ ΜΑΣ

Τσιβρὶλ τῇ 23 Νοεμβρίου 1921.

Ἀγαπητὴ Νίκη

Εὐαρεστηθῆτε παρακαλῶ νὰ δημοσιεύσητε εἰς τὴν φιλόξενον στήλην σας δύο λόγια ἀφιερωμένα εἰς ἕναν ἀθάνατον νεκρὸν ἥρωα Λοχαγὸν Σταμάτην Σταμάτην Διοικητὴν 5ου Λόχου 1ου Συν. Πεζ.

Ἦτο πρωΐα τῆς 22ας Σεπτεμβρίου ἐ. ἔ. καὶ ἐκλήθης ὑπὸ τοῦ Ταγματάρχου μας νὰ ἐπιτεθῇς καὶ πάλιν μὲ τὸν Λόχον σου. Εἰς τὸ μέσον τοῦ Συν]τός μας ὡς ἀστραπὴ καὶ πάλιν παρουσιάσθης ἐνώπιον τοῦ Διοικητοῦ μας. Δὲν θὰ ξεχάσουμε τὴν ἀποφασιστικότητα καὶ σοβαρὰν μορφήν σου. Καὶ ἠρώτησες : Ποία εἶναι ἡ ἐντολή μου κ. Ταγματάρχα ;

—Νὰ ἐπιτεθῇς καὶ ἐκδιώξῃς τὸν ὠχυρωμένον ἐχθρόν. Μᾶς ἦλθες πάλιν χαιρετίσας ἀρρενωπότατα.

Σὲ εἴδαμε γιὰ νὰ μὴ σὲ ξαναειδοῦμε πλέον. Ἠκούσαμε τὴν ὡραίαν σου φωνὴν γιὰ τελευταία φορά, ποῦ ἐρωτοῦσες τὸν Ταγματάρχη μας ἂν εἶναι ὥρα νὰ ἐξορμήσῃς καὶ τότε ἦσουν μαζί μας γιὰ νὰ μὴν εἶσαι πλέον.

Καὶ πρῶτος πηδῶν ὡδήγησες τὸν Λόχον σου στὴν δόξα. Στὴν ὁρμήν σου καὶ τὴν ἀνδρείαν τοῦ Λόχου σου ὁ ἐχθρὸς ἤξευρε ὅτι δὲν στέκεται καὶ ἔφυγε. Τὸ ἐνώπιόν σου ἀκάλυπτον ἔδαφος καὶ τὰ σφοδρὰ πυρὰ τοῦ πεζικοῦ καὶ πυροβολικοῦ δὲν σὲ ἐπτόησαν, ἐμπόδια γιὰ σένα καὶ γιὰ τὸν Λόχον σου δὲν ὑπῆρχον. Μέσα στὸν τρομερὸ κρότο τῶν Μάνλιχερ, πολυβόλων καὶ πυροβόλων ἀκούσαμε τὴν βροντώδη φωνήν σου.'Εμπρὸς παιδιάμου.

Καταλαμβάνεις πρῶτος τὰ χαρακώματα τοῦ ἐχθροῦ καὶ εὑρίσκεσαι ἀντιμέτωπος τῆς ἐπιλέκτου μεραρχίας Καυκάσου καὶ πάντοτε μὲ τὴν λέξιν «ἐμπρὸς», καταδιώκης τὸν ἐχθρόν: Καταδίωξις τρομερά, καταδίωξις σπανία. Πίπτεις πρῶτος γενναῖέ μας Λοχαγὲ καὶ στὸ πλευρόν σου πίπτουν ἕνας λοχίας, ἕνας δεκανεὺς ἀντάξιοι τοῦ Λοχαγοῦ των, σὲ ἀκολουθοῦν εἰς τὸν ἀθάνατον δρόμον σου.Καὶ ὅταν ἐτελείωσε ἡ μάχη δὲν ὑπῆρχε μεταξὺ τῶν ζώντων, καὶ ὁ γενναῖος μας Λοχαγὸς Σταμάτης Σταμάτης. Δὲν ἔζησες ἀγαπητὲ Λοχαγέ μας νὰ πάρῃς ἄλλη μιὰ φορὰ συγχαρητήρια γιὰ τὴν αὐτοθυσίαν σου.

Ἀπέθανες γιὰ νὰ μείνῃς ἀθάνατος.

Κοντὰ στὴν ὑπερηφάνεια ποῦ αἰσθανόμεθα γιατὶ σὲ εἴχαμε Λοχαγὸ, ἕνα βαρὺ πένθος πιέζει τὴν καρδιάν μας γιὰ τὴν ἀπώλειάν σου καὶ τίποτε ἄλλο δὲν εἰμποροῦμεν νὰ κάνουμε παρὰ νὰ σὲ ἀγαποῦμε πάντοτε ὅπως καὶ πρὶν καὶ ἡ ἀγάπη μας θὰ σὲ ἀκολουθῇ εἰς τὸν τίμιον δρόμον σου.

Θεόδωρος Μπέλμπας

Στρατ. 5ου Λοχ. 1ου Συν)τος πεζ.

ΜΕ ΔΥΟ ΛΟΓΙΑ

ΤΟ ΔΙΚΑΙΩΜΑ

Ὁ Μουσταφᾶ Κεμὰλ φρονεῖ ὅτι αὐτὸς εἶναι τὸ νόμιμον Τουρκικὸν Κράτος. Ὅτι ὀφείλει νὰ ἐγκατασταθῇ εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν. Ὅτι πρέπει νὰ περιορισθοῦν τὰ κυριαρχικὰ δικαιώματα τοῦ Σουλτάνου. Διὰ τὸν ἀντάρτην τῆς Ἀγκύρας καὶ τοὺς διπλωμάτας τῆς Κωνσταντινουπόλεως τὰ σχέδια αὐτὰ δὲν εἶναι οὔτε ἀπίθανα οὔτε περίεργα. Δύνανται νὰ σκέπτωνται ὅπως θέλουν, δύνανται νὰ σκέπτωνται ὅπως νομίζουν καλλίτερον. Οὔτε θ' ἀπατήσουν πλέον κανένα ὅτι αἱ δύο Τουρκίαι δὲν εἶναι ἄλλη λέγγυοι ἀπέναντι τοῦ κόσμου ὁλοκλήρου διὰ τὴν παραβίασιν τῆς συνθήκης τῶν Σεβρῶν, τὴν ἐξακολούθησιν τοῦ Πολέμου καὶ τὰ ἐγκλήματα κατὰ τῶν Χριστιανῶν. Οἱ κυβερνῆται τῆς Τουρκίας, νόμιμοι ἢ παράνομοι εἶναι ὑπεύθυνοι. Ἀλλ' ὁ Μουσταφᾶ Κεμάλ, ἐν προκειμένῳ, μόνον ἐὰν ἀπηλπίσθῃ ἀπὸ τὸ Μικρασιατικὸν κράτος του θὰ θελήσῃ νὰ μεταβῇ εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, ἀφοῦ γνωρίζει ἐκ τῶν προτέρων ὅτι θὰ εὑρεθῇ ἐνώπιον τῆς Ἑλλάδος καὶ τῶν Συμμάχων. Θέλει ν' ἀναστηλώσῃ τὴν Ὀθωμανικὴν Αὐτοκρατορίαν; Τὸ οἰκοδόμημά της ἅπαξ συντριβὲν διὰ τῇ Ἑλληνικῆς λόγχης, δὲν δύναται πλέον ν' ἀνασυσταθῇ. Ἐπιθυμεῖ, ἴσως, μίαν λύσιν; Οὔτε αὐτὸ θὰ δοθῇ εἰς αὐτόν. Ὁ Μουσταφᾶ Κεμάλ, περισσότερον ἀπειλεῖ. Ταρταρῖνος αὐτός, ἐπιμένει ν' ἀπειλῇ. Καὶ μόνον ἐνώπιον τοῦ ἑλληνικοῦ μετώπου σιωπᾷ, ὑποχωρεῖ καὶ φεύγει. Ὁ κόσμος γελᾷ μὲ τὰς ἀπειλάς του.

ΤΟ ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟΝ

Πολὺς λόγος δι' ἓν πρωτόκολλον συνταχθὲν εἰς τὸ Μέτωπον. Ὁ ἑλληνικὸς στρατός, ἀγωνισθεὶς ὑπὲρ τῶν ἱερωτέρων δικαίων τοῦ Ἔθνους, χύσας τὸ αἷμα ὑπὲρ τῶν θειοτέρων διεκδικήσεων τῆς Φυλῆς, γνωρίζει ὑπὲρ πάντα ἄλλον τὸ καθῆκον αὐτοῦ ἀπέναντι τῶν σκοπῶν καὶ τοῦ Προορισμοῦ τῆς Πατρίδος, ἀπέναντι τῶν θυσιῶν του. Γνωρίζει, ἐπὶ πλέον, ὅτι οὐδεὶς ὑπάρχει Ἕλλην ὅστις θὰ παρέβλεπε πάσας ταύτας τὰς θυσίας καὶ πάντα ταῦτα τὰ δικαιώματα. Καὶ μὲ τὴν ἐπίγνωσιν αὐτήν, μάχεται, ὑπομένει, ὑφίσταται τὰ δεινὰ τῆς χειμερινῆς ἐκστρατείας, ὑπέροχος καὶ ἀνυπέρβλητος ἐν τῇ ὑπομονῇ του ὅπως καὶ ἐν τῇ νίκῃ του. Ὑπάρχει ἢ δὲν ὑπάρχει δὲν ὑπάρχει πρωτόκολλον, ὁ ἑλληνικὸς στρατὸς ὑπακούει εἰς τὴν φωνὴν τῆς Πατρίδος του. Ἡ φωνὴ αὐτὴ καὶ μόνον ὑπαγορεύει εἰς αὐτὸν τὰ καθήκοντα καὶ τὰς ὑποχρεώσεις του. Ὁ ἑλληνικὸς στρατὸς ὅπως καὶ ὅλον τὸ Ἔθνος γνωρίζει τὰ ἑλληνικὰ δικαιώματα καὶ ὑπολογίζει ὑπερήφανος εἰς τὰς διὰ τὴν ἱκανοποίησιν τούτων θυσίας του. Πέραν τούτων οὐδὲν διότι αὐτὸ εἶναι τὸ πᾶν.

“Η ΝΙΚΗ„
Ἑβδομαδιαία Εἰκονογραφημένη Ἐπιθεώρησις
Γραφεῖα ὁδὸς Βερανζέρου 14
Τιμὴ ἑκάστου φύλλου λεπτὰ 30
Συνδρομὴ Ἐσωτερικοῦ Δρ. 18
Αἰγύπτου, Κύπρου καὶ Ἀγγλίας Σελ. 14
Εὐρώπης καὶ Ἀφρικῆς Φρ. 25

Η ΝΙΚΗ ΣΤΟ ΜΕΤΩΠΟ

Μέτωπον τῇ 19-11-21

Ἀγαπητή μου «Νίκη»

Σήμερον ἔλαβον τὰ ἀποσταλέντα μοι περιοδικὰ καὶ τὰ ὁποῖα συμφώνως πρός τὴν ἐπιθυμίαν σας διενεμήθησαν εἰς τοὺς διακεκριμένους ὁπλίτας τοῦ ἡρωϊκοῦ Τάνματός μας.

Οὗτοι μετ' εὐχαριστήσεως καὶ ἐνθουσιασμοῦ ἐδέχθησαν ταῦτα καθ' ὅτι δὲν βλέπουμε ἄλλα φύλλα ἐδῶ.

Σᾶς εὐχαριστοῦμε πολὺ διὰ τὴν εὐγενῆ σας διάθεσιν ἣν ἔχετε πρὸς ὅλους μας.

Λιάπης Χαράλαμπος

ὑποδεκ. Τ. Τ. 911

27 Συν)μα ΙΙΙ Πολ)χία.

Τ. Τ. 930 25 11-21

Εἰς Ἀθήνας

Ἀγαπητὴ «Νίκη»

Μ'ἀφάνταστη χαρὰ ἔλαβα σήμερα τὰ φύλλα σας τὰ ὁποῖα ἀμέσως διένειμα εἰς τοὺς στρατιώτας τοῦ λόχου μου, ποὺ μὲ λαχτάρα περίμεναν νὰ διαβάσουν τὴν ἀγαπημένη τους «Νίκη».

Ξεχνάει κανένας τὴ μοναξιὰ τοῦ μετώπου ὅταν ἔχει κάτι νὰ ἀσχολεῖται, πολὺ δὲ περισσότερο τὸ δικό σας περιοδικὸ μὲ τὰς θαυμασίας περιγραφὰς διαφόρων νικῶν καὶ ἡρωϊσμοὺς τῶν στρατιωτῶν μας, γιὰ τοὺς ὁποίους εἴμεθα ὑπερήφανοι ὅλοι οἱ Ἕλληνες.

Θεωροῦμαι εὐτυχὴς νὰ σᾶς γνωρίσω ὅτι εἶμαι πρόθυμος νὰ ἱκανοποιήσω πᾶσαν ἐπιθυμίαν σας.

Διατελῶ μεθ' ὑπολήψεως

Εὐαγ. Χατζῆς

Τ. Τ. 902 τῇ 29-11-21

Ἀγαπητὴ «Νίκη»

Σήμερον ἔλαβον τὰ ἀποσταλέντα φύλλα καὶ τὰ διένειμα εἰς τοὺς φαντάρους τοῦ λόχου μου. Δὲν μπορῶ νὰ σοῦ περιγράψω τὸν ἐνθουσιασμὸν μὲ τὸν ὁποῖον τὴν ὑπεδέχθησαν γιατὶ πρέπει νὰ ξεύρεις ὅτι ἐδῶ σὲ μᾶς σπανίως ἔρχεται «Νίκη» μόνον ἀπὸ τὸ σπῆτι τοῦ στρατιώτου μποροῦμε νὰ προμηθευθοῦμε.

Μὲ ἀγάπην

Ch. G. Coucis

Τ. Τ. 922 τῇ 20-11-21

Φιλτάτη «Νίκη»

Ἀθήνας

Ἔλαβον ἅπαντα τὰ φύλλα τοῦ ἀγαπητοῦ περιοδικοῦ σας «ἡ Νίκη» καὶ τὰ διένειμον εἰς τοὺς γενναίους μου πολυβολητάς.

Ἡ χαρὰ ποῦ κάτι θὰ διάβαζαν τὸ βράδυ στ' ἀμπρί τους ἦτο ζωγραφισμένη στὰ μάτια τους.

Πράγματι τὸ βράδυ ὅταν εἶχε τελειώσῃ κάθε ὑπηρεσία ἔβλεπε κανεὶς δυό, δυό, τρεῖς, τρεῖς νὰ διαβάζουν, τὸ ἀγαπημένο περιοδικό.

Μετὰ δύο τρεῖς μέρες ὅταν πλέον εἶχε τελειώσῃ τὸ ἀνάγνωσμα δὲν τῆς πέταξαν ἀλλ' ἐστόλισαν μὲ τῆς ὡραίες εἰκόνες τῆς καλύβες τους γιὰ νἄχουν πάντοτε μπροστὰ στὰ μάτια τους τὸ «Δοξασμένο μας ΑΕΤΟ».

Μαζὺ μὲ τὰς εὐχαριστίας τῶν στρατιωτῶν μου δεχθῆτε καὶ τὰς ἰδικάς μου.

Μεθ' ὑπολήψεως

Θ. Κ.

Τ. Τ. 922 27-11-21

«Φιλτάτη Νίκη»

Ἤδη εἶναι πέμπτη φορὰ ποῦ ἔλαβον φύλλα τοῦ ἀξιοτίμου ὑμῶν περιοδικοῦ, τὰ ὁποῖα διένειμα εἰς τοὺς γενναίους μας προμάχους τῆς Πίστεως καὶ τῆς Πατρίδος οἵτινες σπεύδουν νὰ ἐκφράσουν πρὸς ὑμᾶς καὶ πάλιν δι' ἐμοῦ τὰς θερμάς των εὐχαριστίας.

Εἴθε καὶ ἄλλοι νὰ ἐμιμοῦντο φιλτάτη «Νίκη» ὑμᾶς, ἀποστέλλοντες περιοδικά, βιβλία ἢ ὅτι ἄλλα ψυχότερπα ἀναγνώσματα ὅπως δαπανοῦν τὸν καιρόν τους, οἱ τρόπον τινὰ βίον μονήρη διάγοντες εἰς τὰ ὄρη τῆς γῆς μακρὰν πόλεων καὶ κοινωνίας γενναῖοι μας οἵτινες ἀκλόνητοι στιλοβάται αὐτῆς ταύτης τῆς κοινωνίας μας καὶ προστάται τιμῆς ζωῆς καὶ περιουσίας ἀποβαίνουσι κατὰ τῶν ἐπιδρομέων τῆς Μέκκας.

Μεθ' ὑπολήψεως

Χρηστόπουλος

Λοχίας

ΤΟ ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΟΝ ΜΑΣ

Κον Ν. Νουράκ. Τ. Τ. 908. Ἐλήφθη ποίημά σας. Κον Νικολ. Χορμ. Λοχίαν Τ. Τ. 929. Ἐλήφθη περιγραφή σας. Κον Γεωργ. Ρασ. Τ.Τ. 929. Ἐλήφθη ἐπιστολή σας. Κον Κ. Μαζ. Δεκανέα Τραυματίαν. Ἐνταῦθα. Ἐλήφθησαν καὶ τὰ δύο γράμματά σας. Κον Γεωργ. Κακαλ. Τ·Τ. 908. Ἐλήφθη περιγραφή σας. Θὰ συμμορφωθῶμεν μὲ τὰς παραγγελίας σας. Κον Σωτηρ. Δουλοσ. Τ.Τ. 929. Ἐλήφθη περιγραφή σας. Κον Πετρ' Γ. Κοσσυβ. Τ. Τ. 929. Φύλλα ζητηθέντα σᾶς ἐστάλησαν ἀμέσως. Θὰ εὕρετε εἰς αὐτὰ ὅτι περιμένετε. Κον Theod. Thekles Atlanta. Φύλλα σᾶς ἐστάλησαν. Σᾶς ἐγράψαμεν. Ἀναμένομεν. Κον Δ. Λασκαρ. Ὑπολοχαγὸν Τ.Τ. 908 Ἀπεστείλαμεν σειρὰν ὁλόκληρον τῆς «Νίκης». Ἐπίσης σᾶς ἐταχυδρομήσαμεν ὀλίγα ἀντίτυπα «Ἑλληνικῆς Ἐπιθεωρήσεως». Συγχαρητήρια θερμὰ διὰ τὴν ὡραίαν ἰδέαν πρὸς ἵδρυσιν βιβλιοθήκης τοῦ Συντάγματός σας. Παρεκαλέσαμεν «Ψυχαγωγικὸν Σύνδεσμον» διὰ τὴν ἀποστολὴν βιβλίων. Κους Θεοδ. Ταλαμ. καὶ Ἐμ. Λιαν. Τ.Τ. 904. Ἐλήφθη ἐπιστολή σας. Κον Χαρ. Λιάπην Τ.Τ. 911. Ἐλήφθη ἐπιστολή σας. Εὐχαριστοῦμεν διὰ τὸ ἐνδιαφέρον σας. Κον Νικολ. Δ. Κώσταν Τ.Τ. 929. Ἐλήφθη ἐπιστολή σας. Κον Ι. Βαρθολ. Ἐπιλοχίαν Τ.Τ. 915. Ἐλήφθη ἐνθουσιώδης ἐπιστολή σας. Χίλια ὑπερευχαριστῶ. Κον Θεοδ. Σαμπ. Τ. Τ. 908. Ἐλήφθη Νεκρολογία σας Κον Ι. Μπετζ. Λοχίαν Τ.Τ. 940α. Ἐλήφθη ποίημά σας. Κον Τ. Ω. Τ.Τ. 932. Ἐλάβομεν ἐπιστολήν σας. Τραυματίας 3ου Θαλάμου 6ου Στρ. Νοσοκομείου. Ἐνταῦθα. Ἐλήφθη ἐπιστολή σας. Κον Μιχ. Μαλαμ. Τ.Τ. 911. Ἐλήφθη ἐπιστολή σας. Κον Στυλ. Νίκαν Τ.Τ. 932. Ἐλάβομεν ἐπιστολήν σας. Κον Ἰωάν. Παπαλαζοπ. Τ.Τ. 922. Ἐλήφθη περιγραφή σας. Κον Μ. Μ. Α. Τ.Τ. 929. Ἐλήφθη ἐπιστολή σας. Κον Στεφ. Γαζὲλ Τ.Τ. 942α. Ἐλήφθη ἐπιστολή σας. Ἡ εἰκών σας ἀδύνατον νὰ γίνῃ κλισέ. Εἶται ξεθωριασμένη ἀτυχῶς. Κον Γεωρ. Τζαν. Δεκανέα Τ.Τ. 929. Ἐλήφθη ἐπιστολή σας. Κον Πυρ. Ν. Οἴκον. Σμύρνην. Σᾶς ἐγράψαμεν ἰδιαιτέρως. Κον Φρ. Βασιλ. Τ.Τ. 926. Ἐλήφθη ἐπιστολή σας. Κον Ι. Καψαλ. Τ.Τ. 924. Ἐλήφθη ἀντίτιμον ἐτησίας συνδρομῆς σας. Φύλλα σᾶς ἐστάλησαν ἀμέσως. Κον Παν. Οἰστρηλάτην Τ.Τ- 903. Ἐλήφθησαν χειρόγραφά σας. Χίλια εὐχαριστῶ. Θὰ σᾶς παρακαλέσωμεν νὰ ἔχετε ὑπομονὴν διὰ τὴν δημοσιευσίν των. Χαρτὶ καὶ Φάκελλοι σᾶς ἐστάλησαν ταχυδρομικῶς ἀμέσως. Κον Ἀργ. Τσιλ. Δεκανέα Τ. Τ. 915. Ἐλήφθη ἐπιστολή σας. Κον Γ. Μ. Λοχίαν Τ.Τ. 932. Ἐλήφθη ἐπιστολή σας. Κον Ἠλ. Παπασταφ. Τ.Τ. 927. Ἐνεγράφητε. Φύλλα σᾶς ἐστάλησαν ἀμέσως. Κον Εὐγ. Μιλτιάδ. Τ.Τ. 903. Φύλλα ἤρχισαν ἀποστελλόμενα εὐθὺς ὡς ἐλήφθη ἐπιστολή σας. Κον Δαμ. Βεκ. Τ.Τ. 903. Σᾶς ἐγράψαμεν ταχυδρομικῶς. Κον Ἀνδρ. Σακελλ. Τ.Τ. 915. Θὰ λαμβάνετε τακτικὰ φύλλα. Κον Γεώργ. Σουρωπ. Σᾶς ἀποστέλλομεν δέμα φύλλων πρὸ ἀρκετοῦ χρόνου. Κους Σωτ. Τσιων. καὶ Κ. Τσιαχαλ. Τ. Τ. 908. Θὰ λαμβάνετε τακτικὰ δέμα, διὰ τοὺς συναδέλφους σας. Κον Εὐστ. Τσιωκ. Δεκανέα τραυματίαν. Ἐνταῦθα.—Κον Ν. Κατσουλ. Τραυματίαν Μαγνησίαν.—Κον Ι. Δ. Βουνατσ. Λοχίαν Τ. Τ.923 —Κον Νικολ. Σκορ. Τ.Τ. 928 ἐλήφθησαν ἐπιστολαίσας. ΔαΚαλ. Παλογ.'Εντ. Ἔχομεν ἀπὸ τὸ μέτωπον ἑκατοντάδας ἐπιστολῶν, περιγραφῶν, νεκρολογιῶν, ὡραίων διηγήσεων καὶ χιλίων ἄλλων πραγμάτων μὲ πολὺ ἐνδιαφέρον καὶ δυστυχῶς δὲν μᾶς ἐπαρκεῖ ὁ χῶρος διὰ νὰ εὐχαριστήσωμεν τὰ παλληκάρια μας.Γιὰ τοῦτο δὲν ἐδημοσιεύθη ἀκόμη ἡ ἐπιστολὴ σας. Ἐλπίζομεν ὅτι θὰ ἔλθῃ στιγμὴ νὰ ἱκανοποιήσωμεν τὸν πατριωτισμὸν σας. Κον Μιχ. Μπαρ. Ἀνθυπ, Τ. Τ. 922. Σᾶς εὐχαριστοῦμεν διὰ τὴν ἀποστολὴν τοῦ ποιήματος ποῦ εὑρέθη στὸν φονευθέντα ἡρωϊκὸν μαχητὴν τῆς ἐκστρατείας τῆς Ἀγκύρας. Δυστυχῶς δὲν εἶναι ἄρτιον ὑπὸ τεχνικὴν ἔποψιν, ἀλλὰ πάντως θὰ δημοσιεύσωμεν στίχους τινὰς τιμῶντες οὕτως τὴν μνήμην τοῦ πεσόντος ἐπὶ τῶν ὑψωμάτων Καρὲζ—Ὀγλοῦ κατὰ τὴν μάχην τῆς 12 Αὐγούστ. Κον Βασιλ. Μπαρδ. Τ. Τ. 925.—Κον Α. Χρηστ. Τ. Τ. 922 —Κον Ζ. Δ. Κοραλ. Λοχίαν Τ. Τ. 903. Ἐλήφθησαν ἐπιστολαί σας. Κον Εὐστ. Διακ. Λοχίαν Τ. Τ. 908. Ζητηθέντα φύλλα σᾶς ἐστάλησαν ἀμέσως. Κον Ἀναστ. Τόγιαν Λοχίαν Τ. Τ. 911. Ἐλήφθη εὐχαριστήριόν σας. Κον Κορνηλ. Καλτσ. Τ. Τ. 930.—Κον Ἀπ. Μπήμπαν. Τ.Τ. 930.

Ἀγαπητὴ «Νίκη»

Ἀκούω πολλοὺς καλοθελητὰς τῆς πατρίδος νὰ ἐνδιαφέρωνται δῆθεν ὅτι ὁ χειμὼν ἐτῆλθε καὶ οἱ στρατιῶταί μας στὰ χιονισμένα βουνὰ τοὺς λείπει κάθε τί ποῦ θὰ τοὺς ἐξασφαλίζει ἀπὸ τὸ κρύο. Ἂς κάθωνται ὅμως ἥσυχοι αὐτοὶ οἱ κύριοι καὶ μεῖς οἱ ὁποῖοι ἐκίναμεν ὅτι κάναμεν μέχρι σήμερον ἡμεῖς οἱ ἴδιοι θὰ τὸ τελειώσωμεν χωρὶς νὰ τοὺς στενοχωρήσωμεν. Ἂς παύσουν λοιπὸν νὰ ἐνδιαφέρωνται τόσον πολὺ ἀφοῦ δὲν πάσχουν οἱ ἴδιοι. Εἶναι ἡ ἀλήθεια ὅτι ὁ χειμὼν ἐνέσκηψε βαρύς, εἶναι ὅμως ἐπίσης ἀληθέστατον ὅτι ἔχομεν εφοδιασθῆ ἀπὸ τόσα προφυλακτικὰ μέτρα, οὕτως ὥστε νὰ εἴμεθα ἀπρόσβλητοι ἀπὸ τὸ κρύο ὅσον καὶ ἂν ἐμφανίζεται με τὴν μεγαλειτέραν του μορφὴν εἰς τὸν κυανοῦν οὐρανὸν τῆς ἀχανοῦς Μ. Ἀσίας. Κάθε ἕνας μας ἔχει 2 ζεύγη καλτσῶν, ἕνα ζεῦγος χειρόκτια, ἕνα ζουνάρι καὶ ἐκτὸς τοῦ κοινοῦ κολοβίου καὶ ἕνι κολόβιο «Κάππα» ἐκ δέρματος μὲ ἕνα ὡραῖομολλὶ ποῦ μόνοι ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος ἔχει ἰδέαν ἀπὸ κατσίκια τῆς Ἀγκύρας μπορεῖ νὰ σκεφθῆ τί εἴδους κολόβια εἶναι ἐκεῖνα. Κάθε ἀμπρὶ ἔχει καὶ τὴν σόμπαν του μὲ ἄφθονα ξύλα. Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ ταύτῃ θεωρῶ ἀπαραίτητον νὰ σῖς περιγράψω τὴν φυσικὴν καλλονὴν τοῦ μέρους ποῦ ἔχει τὴν τιμὴν νὰ μένῃ τὸ τάγμα μας. Ὀνομάζεται «Βουνὸ 40 κοριτσιῶν» ἔτσι τὸ ὠνόμασεν ὁ Σουλτάνος γιατὶ κεῖνα τὰ χρόνια εἶχεν ἐκλέξῃ 40 χανουμάκια τὰ εὐμορφότερα τῆς Ἀγκύρας καὶ τὰ εἶχε σκείλει ἐδῶ πάνω νὰ κατοικήσουν. Τώρα πρὸς τὸ παρὸν ἀναπληροῦνται ἀπὸ τὸ φανταρόκοσμο, βέβαιον ὅμως εἶναι ὅτι κάποτε κατοίκησαν τὰ ἀθῶα αὐτὰ χανουμάκια ἐκπληροῦντα τὸν σκοπὸν τοῦ Σουλτάνου των.

Ὤμορφο, χαριτωμένο, γελαστὸ μὲ τὰ μεγάλα δένδρα του δέχεται κάθε πρωὶ τὰς χρυσᾶς ἀκτίνας ποῦ ὁ ἥλιος τῆς Ἀγκύρας τοῦ στέλνει νομίζον, ὅτι κατοικοῦν ἀκόμα τὰ Σουλτανικὰ Οὐρί. Τὸ ποτάμι ποῦ περνᾷ στὸ πλάγι του κυλᾶ ὁλόχρυσα καὶ λαμποκοποῦντα τὰ νερά του ἐπάνω εἰς τὰ ὁποῖα κατοπτρίζονται καὶ κάμνουν τὸν πρωϊνόν των στολισμὸν αἱ σκιαὶ τῶν μεγάλων παροχθίων δένδρων ἐνῷ κάτω εἰς τὰς ρίζας αὐτοῦ βλάστησις πλουσία καὶ ἄφθονος θάλλει πρασίνη καὶ παίζει μὲ τὰ νερὰ τοῦ ποταμοῦ καὶ λούζεται μέσα εἰς αὐτὰ καὶ ξεπετιέται ἔπειτα πρασινωτέρα καὶ θαλερωτέρα. Μία προέκτασις τοῦ κάμπου ὡσὰν μιὰ τεραστία ἀγκάλη περιβάλλει ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος τὸ εὔμορφο ἐκεῖνο βουνὸ καὶ πάνω εἰς τὴν προέκτασιν ἐκείνην στρωμένην ἀπὸ ἕνα τάπητα χλόης, βόσκουν τῶν ἐναπομεινάντων κατοίκων τὰ πρόβατα. Ἕνας δρόμος, κάτι τι ποῦ ἀπὸ τοῦ ὕψους τοῦ βουνοῦ, φαίνεται ὡσὰν μιὰ τεραστία κορδέλλα στρωμένη πάνω εἰς τὴν πρασινάδα τοῦ κάμπου φθάνει ἕως τὸ μικρὸ χωριὸ ποῦ βρίσκεται ἀπέναντί μας πρὸς τὸν ἐχθρόν, εἰς τὸ ὁποῖον σήμερον ὁ στρατὸς τοῦ Κεμὰλ ὡσὰν περιπλανώμενον πτηνὸν ζητεῖ στέγην ἄνευ στέγης γιατὶ βεβαίως αἱ ὁρδαὶ τοῦ Κεμὰλ ἀπετέφρωσαν τοῦτο. Ὁλοκόκκινος ὁ ἥλιος βγαίνει ἀπὸ τὸν ὁρίζοντα τοῦ χωριοῦ κάθε πρωὶ καὶ ἐνῷ μᾶς στελνει πλουσίως τὰς χρυσάς του ἀκτίνας, ἡμεῖς διὰ τοῦ κεραυνοῦ μας—ἔτσι ὠνόμασαν οἱ Τοῦρκοι τὰ πυροβόλα μας—στέλνομεν τὸ πρωϊνὸν Ῥόφημα εἰς τοὺς ἐκεῖσε στεγάζοντας ἐχθρούς.

Αὐτὴ εἶναι ἡ ζωή μας ἡ ἀληθινὴ στὰ βάθη τῆς Μ. Ἀσίας κύριοι πατριῶται.

Μετὰ πολλῆς ἀγάπης

Γ. Μ.

Λοχίας 3ου λόχου 52ου Συν)τος
Τ. Τ. 932

Τ. Τ. 915 τῇ 27η Νοβρίου 1921

Ἀγαπητὴ Νίκη

Κάθε ἡμέρα ποῦ διαβάζω τὴ φιλτάτη Νίκη δὲν ἠμπορῶ παρὰ νὰ συγκλονισθῶ ὁλόκληρος, μὲ τὰ λαμπρὰ καὶ ἔνδοξα κατορθώματα τῶν ἡρώων μας μαχητῶν τῆς Μ. Ἀσίας, καὶ τὰ ὁποῖα προσθέτουν νέαν δόξαν καὶ νέας δάφνας εἰς τὴν Γλυκειά μας Πατρίδα.

Ἡ ἀγαπητὴ «Νίκη» ἥτις πάντοτε κατέδειξε καὶ καταδεικνύει τὴν μεγάλην πρὸς τὴν γλυκειά μας Πατρίδα ἀγάπην της καὶ ἥτις διὰ τῆς ἐν ταῖς στήλαις τῆς δημοσιεύσεως διαφόρων περιλάμπρων ἡρωϊκῶν κατορθωμάτων τοῦ Στρατοῦ μας, λαμπρύνει τὴν ἔνδοξον ἱστορίαν τοῦ Ἔθνους μας, θὰ εὐαρεστηθῇ νὰ περιλάβῃ εἰς τὰς λαμπρὰς σελίδας της τὰ ὀλίγα λόγια.

Εὑρισκόμεθα εἰς τὴν ἐποχὴν τοῦ χειμῶνος. ὁ οὐρανὸς πάντοτε εἶναι κεκαλυμμένος μὲ μαῦρα νέφη τὰ ὁποῖα πάντοτε μᾶς ἀπειλοῦν μὲ τὸ νερό τους.

Ἡ χιὼν ἔχει ἤδη καλύψει τὰς κορυφὰς τῶν ὑψηλοτέρων Μικρασιατικῶν ὀρέων. Παρ' ὅλας ὅμως τὰς βροχὰς καὶ τὸ κρῦο ὁ Ἕλλην στραιώτης καίτοι εἶναι μακρὰν ἀπὸ τὸν κόσμο καὶ ἀπὸ χαρά, εἶναι ὑπερήφανος καὶ αἰσθάνεται ἀπερίγραπτον χαρὰν διότι ἐκτελεῖ τὸ πρὸς τὴν Πατρίδα καθῆκόν του, ἀψηφῶν καὶ τὰς βροχὰς καὶ τὸ δριμὺ ψῦχος. Εἰς ὁλόκληρον Σύνταγμα, ὅπερ ἀποτελεῖται ἀπὸ 3000 ἄνδρας ὡς τὸ.....Σύν)μα καὶ τὸ ὁποῖον εὑρίσκεται εἰς τὰς προφυλακὰς κατὰ τὰς νύκτας ἀπόλυτος σιγὴ καὶ ἠρεμία βασιλεύει καὶ δὲν ἀκούεται οὐδὲ ὁ παραμικρὸς θόρυβος παρὰ μόνον τὰ πατήματα τοῦ σκοποῦ ὅστις ἄγρυπνος πάντοτε μὲ τὸ ὅπλον ἀνὰ χεῖρας περιφέρεται ἐμπρὸς εἰς τὰς γραμμὰς μας, ὑπερασπίζων τὰ Ἐθνικά μας δίκαια. Ζῇ μὲ τὸν αἰώνιον πόθον τῆς ἐλευθερίας καὶ τίποτε δὲν τὸν λυπεῖ. Ὡς μόνην δὲ σκέψιν καὶ ὡς μόνην παρηγορίαν ἔχει τὸ πότε θὰ ἀκούσῃ τὴν λέξιν «Ἐμπρὸς» ἵνα ἀκράτητος πλέον καὶ ὡς κεραυνὸς ἐπιπέσῃ κατὰ τοῦ αἰωνίου ἐχθροῦ μας καὶ κατασυντρίψει τοῦτον, ἐπισφραγίζων οὕτω τὸ ἔργον μας.

Μεθ' ὑπολήψεως

Ἀργύριος Τσιλίκος

Δεκανεὺς ἐκ Καλαμῶν
Ἐπιμελητείας III Μεραρχίας
Τ. Τ. 915

Ἀγαπημένο μου περιοδικὸ «Νίκη».

Μὲ μεγάλη χαρὰ διαβάζουμε τὰ φύλλα σας, τὰ ὁποῖα μᾶς χορηγεῖ ἡ ὑπηρεσία καὶ σῖς εὐχαριστοῦμεν ὑπέρμετρα διὰ τὰς τόσας προσπαθείας σας ὑπὲρ τῶν Μαχητῶν. Θὰ ἠσθανόμεθα μεγαλητέραν χαρὰν ἐὰν ἀπεστέλλετε καὶ εἰς ἡμῖς τοιαῦτα, ἅτινα μὲ πολλὴν εὐχαρίστησιν θὰ διένεμον εἰς τοὺς συναδέλφους μου ποῦ σῖς διαβαζουν μὲ ἀπληστία.

Καταλήγων θεωρῶ ἐπιβεβλημένον μοι καθῆκον νὰ ἐκφράσω τὴν ἄπειρον εὐγνωμοσύνην καὶ θαυμασμόν μου ἀφ' ἑνὸς μὲν πρὸς ὑμᾶς, ἀφ' ἑτέρου δὲ πρὸς ὅλους ἐκείνους ποῦ ἐργάζονται ὑπὲρ τῆς ψυχικῆς ἀνακουφίσεως τοῦ στρατιώτου, τῆς καλλιτέρας συντηρήσεως αὐτοῦ προσφέροντες πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον τὰς οἰκονομίας των καὶ ἰδιαιτέρως πρὸς τὸν Σύλλογον «*Μικρασιάτιδος Ἀδελφῆς Στρατιώτου*», οὗ τὰ μέλη ὑπερανθρώπους καταβάλλουσι προσπαθείας ἵνα μὴ εἴπω θυσίας ἠθικάς τε καὶ οἰκονομικὰς διά τε τὴν πνευματικὴν καὶ ψυχικὴν ἀνακούφισιν τοῦ μαχητοῦ καὶ νὰ σῖς εὐχαριστήσω ἀπὸ καρδιά.

Μὲ πολλὴ ἐκτίμησι

Εὐγένιος Μηλτιάδου

Ἀγαπητή μου «Νίκη».

Σὲ παρακαλῶ ὅπως δημοσιεύσῃς τὴν κάτωθι ἐπιστολὴν πρὸς τὸν ἀγαπημένον μου φίλον Δημήτριον Γκορτσᾶν Στρατιώτην τραυματίαν νοσηλευόμενον εἰς Ε' Στρατιωτικὸν Νοσοκομεῖον Ἀρσάκειον Ἀθηνῶν.

Ἀγαπητέ μοι φίλε Μῆτσο χαῖρε
Ὑγιαίνω, ὑγιαίνετε

Πολλὰς ἐπιστολὰς μέχρι σήμερον σὲ ἔχω στείλει καθὼς χωρισαμε ἀπὸ τοῦ τραυματισμοῦ σου εἰς τὴν μάχην τοῦ Καρὰ-Μπουγιοῦ-Ντάγ καὶ ἀπάντησίν σου δὲν ἔλαβον εἰσέτι, ἔγραψα εἰς τοὺς οἰκείους σου καθὼς καὶ εἰς ὅλους τοὺς φίλους μας ἀλλὰ ὅλοι μοὶ γράφουν πῶς ἀγνοοῦν περὶ τῆς τύχης σου, καὶ τῶρα κατέφυγον διὰ ἐην συνεννοησίν μας εἰς τὴν «Νίκην μας». Ἐὰν ἀγαπητέ μοι φίλε μου γράφῃς καὶ δὲν λαμβανω τὰς ἐπιστολάς σου νὰ μοῦ ἀπαντήσῃς διὰ μέσου τοῦ Περιοδικοῦ μας καὶ θὰ λαβω ἀπάντησιν, καθ' ὅτι ἡ ἀγαπητή μας «Νίκη» μᾶς παρέχει αὐτὴν τὴν εὐκολίαν.

Μὲ πολλὰ φιλιὰ

Εὐθύμιος Παπαδημητρίου

λοχίας 1)38 Συν)τος Εὐζώνων
Ἐπιτελεῖον II Τάγματος 908

ΑΠΟ ΤΟ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΝ ΕΝΟΣ ΠΟΛΕΜΙΣΤΟΥ

3ης Αὐγούστου: «Ἡ Μεραρχία ἐξακολουθεῖ τὴν προέλασιν μὲ ἀντικειμενικὸν σκοπὸν τὰ ὑψώματα Ἐσέλφ· ὥρα ἐκκινήσεως ὡρίσθη ἡ 5η πρωϊνή. Τὴν πρωτοπορείαν τῆς μεραρχίας εἶχε τὸ 44ον Σύν]μα· Ὁ ἀντικειμενικὸς σκοπὸς ἀπέχει 30 χιλιομ. ἀπὸ τοῦ τόπου τῆς ἐκκινήσεως. Ἡ ζέστη ἦτο ἀνυπόφορος. Νερὸ καθ' ὅλο τὸ διάστημα μόνον εἰς ἕνα χωριὸ εὑρίσκεται. Οἱ στρατιῶται ἐβάδιζον χωρὶς νερό, διότι ὅσο εἶχαν ἀπὸ τὴν προηγουμένη βραδιά, ἐξηντλήθη ἀπὸ ταῖς πρώταις ὥρες τῆς πορείας, καὶ ἂν ὑπῆρχεν ὀλίγο, ἐχόχλαζε ἀπὸ τὴν ζέστη μέσα στὰ παγούρια. Ἡ διάβασις ἀπο τὸ χωριὸ ποῦ ἦτο τὸ νερὸ ἔγινε τὴν 14ην ὥραν. Οἱ Κοῦρδοι κάτοικοι τοῦ χωριοῦ ἔβγαλαν ὅλοι εἰς τὸν δρόμο καζάνια γεμάτα ἀπὸ νερὸ γιὰ τοὺς διψασμένους στρατιώτας. Ὅτε ὅμως τὰ πρῶτα τμήματα ἐσταμάτησαν, νὰ δροσίσουν ὀλίγον τὰ χείλη των, εἰδοποιοῦνται ἀπὸ τοὺς ἀνιχνευτας, οτι ὁ ἐχθρὸς κατεῖχε τὰ ὑψωματα Ἐσελφ. Τὸ νερὸ ἔμεινε ἀνέπαφο· δὲν ἐξῆλθε κανεὶς ἀπὸ τὴ γραμμή του· ἡ δίψα ἐλησμονήθη ἀμέσως. Προυχώρησαν ὅλοι μεσ' τὸν κάμπο καὶ τὴν φρικιαστικὴ ζέστη μὲ γρηγορώτερο βῆμα· μερικοὶ πεφτουν ἀπὸ ἡλιασι χωρὶς νὰ ὑπάρχῃ οὔτε σταγῶνα νερὸ γιὰ νὰ δροσίσουν το κεφάλι των· ἀλλ' αὐτὸ δὲν εἶνε σπουδαῖο γιὰ τοὺς στρατιώτας μας. Αὐτοὶ ἐξακολουθοῦν τὴν πορείαν καὶ φθάνουν εἰς τοὺς πρόποδας τῶν ὑψωμάτων ποῦ κατέχει ὁ ἐχθρός. Ἐκεῖ εἶνε χτισμένο καὶ τὸ χωριὸ Ἐσέλφ· μέσα ὑπάρχουσι πολλὲς βρυσες. Μερικοὶ κάτοικοι ἔτρεξαν ἀμέσως καὶ μᾶς ἠρώτησαν μήπως θέλομε νὰ μᾶς φέρουν νερό. Οἱ στρατιῶται προλαμβάνουν τότε τοὺς Ἀξιωματικοὺς καὶ ἀπαντοῦν ὅτι δὲν διψᾶ κανένας. Οἱ Διοικηταὶ τῶν τμημάτων ἠθέλησαν νὰ σταματήσουν ὀλίγα λεπτὰ γιὰ νὰ βρέξουν τοὐλάχιστον τὰ μανδήλιά των οἱ στρατιῶται. Εἰς τὴν κατηγορηματικὴν ὅμως ἄρνησιν των στρατιωτῶν ἐξακολουθοῦν τὴν πορείαν. Ἡ ἡλίασις καὶ πάλιν ἀραιώνει τὴν γραμμήν. Τὴν 17ην ὥραν τὰ πρῶτα τμήματα συνήντησαν τὸν ἐχθρόν. Ὁρμοῦν μὲ τὴν λόγχην· τὸν ἐκδιώκουν καὶ καταλαμβανουν τὰ ὑψώματα· τότε εἰδοποίησαν τοὺς λοχαγοὺς να φροντίσουν γιὰ νερό».

Σπύρος Μ.

Λοχίας 44ου Συν)τος, 2ου Λόχου
Τ. Τ. 921